

KÜLÜGYMINISZTER

Beszámoló
a magyar nemzetközi fejlesztési együttműködés és humanitárius segítségnyújtás 2009-ben
megvalósított tevékenységéről

Budapest, 2010.

Tartalomjegyzék

1. A pénzügyi - gazdasági válság hatása a nemzetközi fejlesztési együttműködésre	4
2. A magyar hivatalos fejlesztési támogatás alakulása 2009-ben	4
3. A magyar NEFE intézményi és jogi keretrendszerének átalakítása.....	7
4. Bilaterális fejlesztési együttműködés	8
4.1. Országokénti összefoglaló.....	9
4.1.1. Bosznia-Hercegovina	9
4.1.2. Moldova	9
4.1.3. Palesztin Hatóság	10
4.1.4. Szerbia.....	10
4.1.5. Vietnam	10
4.1.6. Afganisztán.....	11
4.1.7. Kambodzsa	13
4.2. Kötött segélyhitelezés	14
4.3. A HUN-IDA Kht. 2009-ben végzett tevékenysége.....	14
5. Európai Unió és multilaterális együttműködés.....	15
5.1. Támogatáshatékonyság	15
5.2. Kereskedelemfejlesztési megállapodás az OECD-vel a dél-kelet európai CEFTA országok támogatására	16
5.3. Klímaváltozás.....	17
5.4. Migráció és fejlesztés	18
5.5. Gazdasági Partnerségi Megállapodások.....	18
5.6. European Transition Compendium	19
5.7. A cseh elnökség értékelése.....	19
5.8. A svéd elnökség értékelése	20
6. Felkészülés a magyar elnökségre	20
7. Együttműködés a civil szférával	21
7.1. Önrész biztosítása az Európai Bizottság pályázatán nyertes civil szervezetek számára. 21	
8. Tudatosságnövelés	22
8.1. Az Eurobarometer jelentése	22
8.2. Európai Fejlesztési Napok.....	22
8.3. Afganisztán újjáépítése című kiállítás a Budapesti Corvinus Egyetemen	22
8.4. EU Kék Könyv	23
9. Humanitárius segítségnyújtás.....	23
9.1. Humanitárius segítségnyújtási akciók nemzetközi koordinációja	24
9.2. Részvételünk a hazai és nemzetközi humanitárius kapacitás-építésben	25
9.3. Segély- Rehabilitáció-Fejlesztés (LRRD) stratégia alkalmazása.....	25
9.4. Monitoring, ellenőrzés, értékelés	25
9.5. Kommunikáció	25
1. sz. melléklet: A fejezeti kezelésű előirányzatok relációnkénti hasznosítása	28
Bosznia Hercegovina.....	28
Moldova	29
Szerbia.....	30
Vietnam	30
Afrika	31
Koszovó.....	32
Jemen.....	32
Kirgizisztán	32
Laosz	33
Mongólia	33
Montenegró	33

Ukrajna	33
Afganisztán.....	34
2. sz. melléklet: Az ODA alakulása 2003-2009	35
3. sz. melléklet: KÜM bilaterális tevékenységének megoszlása ország csoportok szerint.....	36
4. sz. melléklet: KÜM Bilaterális támogatás, jogcím szerinti bontásban	37
5. sz. melléklet: Magyar Bilaterális NEFE tevékenység – 2009. évi kifizetések.....	39
6. sz. melléklet: A szaktárcák által jelentett bilaterális ODA jogcímenként.....	42
7. sz. melléklet: A szaktárcák által jelentett bilaterális ODA országonként	49
8. sz. melléklet: Magyar és külföldi források felhasználása Afganisztánban	51
9. sz. melléklet: A demokratikus átalakulás elősegítését célzó tevékenység összefoglalása.....	52
10. sz. melléklet: A HUN-IDA Kht. által 2009-ben lebonyolított projektek.....	54
11. sz. melléklet: Multilaterális befizetések	59
12. sz. melléklet: A kötött segélyhitelezési tevékenység 2009. évi fejleményei	61
Albánia	61
Bosznia-Hercegovina	61
Indonézia 2	61
Kambodzsa	61
Kenya	61
Laosz 1	62
Laosz 2	62
Mongólia	62
Montenegró	62
Srí Lanka	62
Magyarország kötött segélyhitelezési portfóliója (2010. február)	63
13. sz. melléklet: Humanitárius segélyek 2009-ben.....	65
14. sz. melléklet: Átmeneti Gazdasági Partnerségi Megállapodások hazai ratifikációjának állása	67

1. A pénzügyi - gazdasági válság hatása a nemzetközi fejlesztési együttműködésre

A pénzügyi-gazdasági válság új helyzet elé állította 2009-ben úgy a donorokat, mint a fejlődő országokat. A Millenniumi Fejlesztési Célok elérésére fordítható összegek 2009-ben gyakorlatilag stagnáltak, ami veszélyezteti a célok elérését a kitűzött dátumig, 2015-ig. A nemzetközi donorközösség szinte valamennyi létező fórumon igyekezett megoldást találni a kérdésre, ám hamar nyilvánvalóvá vált, hogy a válság elhúzódásával a válaszok is késnek. Hamar megdőlt az a hipotézis, hogy a fejlődő országokat – pénzügyi rendszerük kevésbé kiforrott volta miatt – nem érinti olyan súlyosan a válság, mint a fejlett országokat.

A válság a magyar fejlesztési együttműködést sem kímélte, a megszorító intézkedések hatására a Külügyminisztériumban nemzetközi fejlesztési együttműködésre rendelkezésre álló egyébként is szűkös fejezeti kezelésű előirányzat jelentős mértékben csökkent.

Jogcímcsoport	A költségvetési törvény által megállapított összeg (HUF)	Zárolás utáni összeg (HUF)	Változás
Nemzetközi Fejlesztési Együttműködés	300 millió	141 millió	-53%
Afganisztáni PRT támogatása a NEFE keretében	500 millió	462 millió	-7,6 %
Humanitárius segélyezés	30 millió	10 millió	-66,6 %
Demokratikus átalakulás elősegítése	80 millió	0	-100%
Demokrácia Központ Közalapítvány	50 millió	25 millió	-50 %
Összesen:	960 millió	638 millió	-33,5%

A világ vezető donorjaként az Európai Unió fejlesztési együttműködésének is szembesülnie kellett a tagállamok pénzügyi nehézségeivel, ezért sem a májusi, sem pedig a novemberi fejlesztési miniszteri tanácsülésen nem sikerült a Bizottságnak újabb kötelezettségvállalásokat elfogadtatnia a tagállamokkal a fejlesztési együttműködésre fordítható pénzek megnövelésére.

2. A magyar hivatalos fejlesztési támogatás alakulása 2009-ben¹

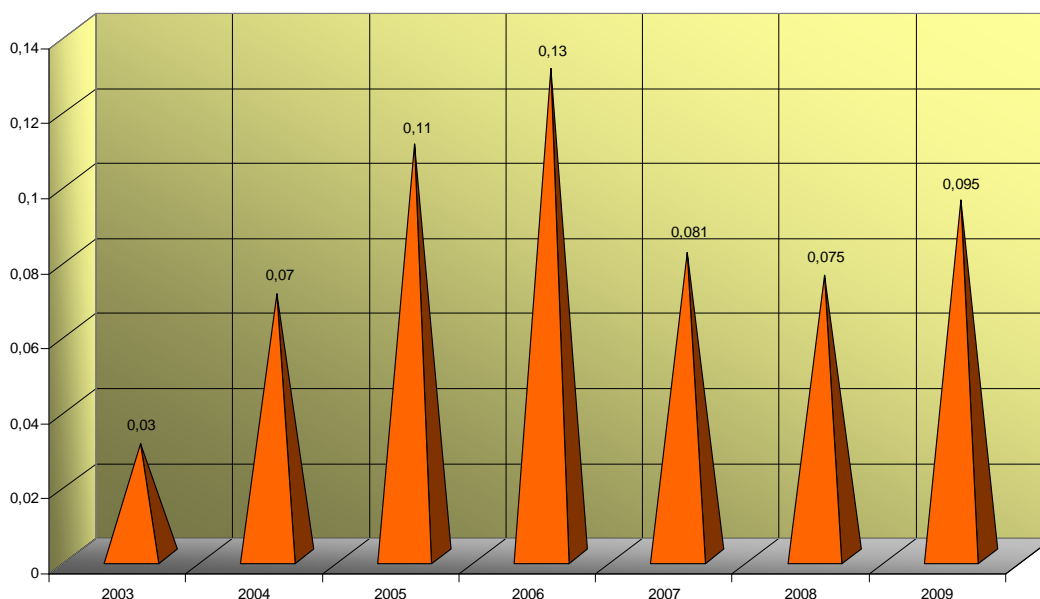
Magyarország a 2008. évhez képest a 2009-es előzetes adatok alapján javított eredményén. Abszolút értékben az ODA² volumene 5 milliárd 188,2 millió forinttal volt több mint tavaly, míg ODA/GNI arányunk értéke 0,095 %-ra emelkedett a tavalyi 0,075%-ról. A növekedés főként a bilaterális relációban volt jelentős.

A pénzügyi válság miatt szinte valamennyi donor a hivatalos fejlesztési támogatás mértékének stagnálásával, esetleg csökkenésével számolt. Magyarország – az EU12 államaival közösen – 2005-ben azt vállalta, hogy törekszik 2010-re az ODA/GNI arány 0,17 %-ra történő növelésére, ezért esetünkben a 2008 évi szintről való jelentős (21,7 %-os) elmozdulás mind nemzetközi, mind közelgő EU elnökségünk szempontjából is különös jelentőséggel bír.

¹ Az OECD-DAC-nak szolgáltatott előzetes adatok alapján

² ODA: Official Development Assistance; Hivatalos fejlesztési támogatás

ODA/GNI% alakulása 2003-2009

Az idei évben a költségvetési intézmények mélyebb körétől – tárcáktól, valamint szakhatóságoktól - kértünk adatszolgáltatást, ezért a beérkezett adatok mennyiségével arányosan, idén részletesebb statisztikát tudtunk összeállítani. Az OECD által megszabott határidő után érkeztek meg az SZMM tényezőszámai, ami további 54,5 millió forinttal növeli hazánk multilaterális befizetéseit. Ezt az adatot majd a végleges OECD statisztikában tudtuk szerepeltetni. Adatkérésünket a Miniszterelnöki Hivatalnak is megküldtük, a tárca költségvetésében megítélésünk szerint további jelentős, elszámolható tételek merülhetnek fel, amivel az ODA/GNI 0,1%-os aránya is elérhető lenne. Megkeresésünkre a jelentés elkészültéig válasz nem érkezett.

Az 1. számú táblázat tájékoztatásul a 2008. évi összesített ODA adatokat tartalmazza, a 2. számú táblázatban a 2009. évi előzetes adatokat összesítettük.

1. számú táblázat

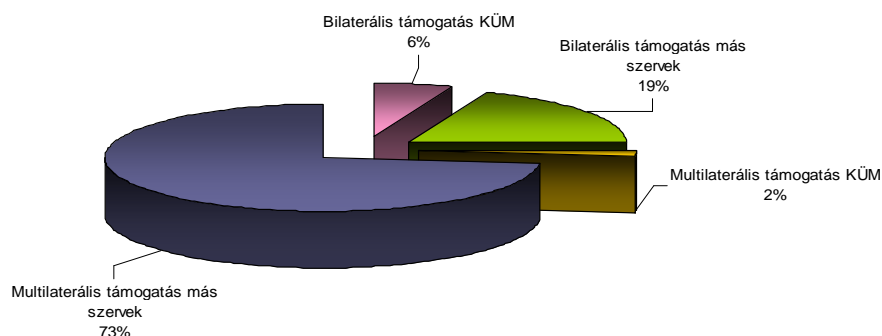
Official Development Assistance (ODA) 2008.	
Bilaterális összesen:	2 193 701 343 HUF
Multilaterális összesen:	16 154 152 867 HUF
BILAT+MULTILAT ÖSSZESEN	18 347 854 210 HUF
GNI 2008.	24 450 milliárd HUF
ODA/GNI 2008.	0,075%

2. számú táblázat

Official Development Assistance (ODA) 2009.		
Bilaterális - szaktárcák	4 509 422 136 HUF	77%
Bilaterális - Külügyminisztérium	1 359 740 372 HUF	23%
BILAT. ÖSSZESEN:	5 869 162 508 HUF	100%
Multilaterális - szaktárcák	17 250 294 700 HUF	98%
Multilaterális - Külügyminisztérium	416 671 073 HUF	2%
MULTILAT. ÖSSZESEN:	17 666 965 773 HUF	100%
BILAT+MULTILAT ÖSSZESEN	23 536 128 281 HUF	
Becsült GNI 2009.	24 710 milliárd HUF	
ODA/GNI 2009.	0,095%	

2009. évben a szaktárcák bilaterális relációban 4,5 milliárd forint nemzetközi támogatást nyújtottak, míg a Külügyminisztérium 1,3 milliárd forintot fizetett ki. Az így kiadott összesen 5,8 milliárd forint 2008. évhez képest 165%-os növekedést jelent.

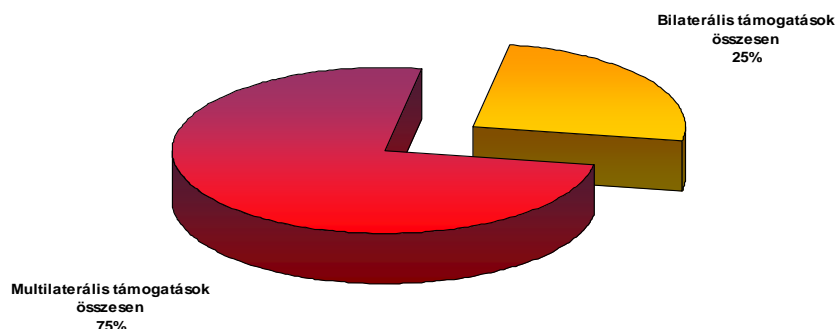
Bilaterális és Multilaterális támogatások megoszlása

Multilaterális relációban tagdíjak és önkéntes felajánlások formájában a szaktárcák 17,2 milliárd forintos kifizetést regisztráltak, míg a Külügyminisztérium 416 millió forintot. Ez, az összesen 17,6 milliárd forintos kifizetés a tavalyi évhez képest 8,7%-os növekedést jelent.

2008-ban az Afganisztánban folytatott PRT³ és segélyezési tevékenységünkre közel 700 millió forintot fordítottunk. Ez az összeg 2009-ben már 1,7 milliárd forintra nőtt, ami 143%-os emelkedést jelent.

³ PRT: Provincial Reconstruction Team

Egyre több jel mutat arra, hogy amennyiben nemzetközi méretekben az ODA alakulásának trendje változatlan marad, a teljesítmények a 2010-re vállalt szint alatt maradnak. A spanyol és a belga elnökség ezért komoly erőfeszítéseket tesz, hogy ezen változtasson és minél teljesebb mértékben teljesüljön a 0,56 %-os kollektív ODA/GNI mutató. A magyar elnökség alatt a tények (a 2010-ben elért eredmények, illetve nehézségek) megfelelő politikai szempontú kommunikálására kell majd helyezni a hangsúlyt, és jövőbe mutató javaslatokat kell megfogalmazni a teljesítmények megfelelő irányú befolyásolására a 2015-ös végső határidő figyelembevételével.

A fenti adatok részletes kibontását a 4., 5. és 11. számú mellékletek tartalmazzák.

3. A magyar NEFE intézményi és jogi keretrendszerének átalakítása

2009 márciusában elkészítettünk egy előterjesztést a Gazdasági Kabinet részére, amely a magyar nemzetközi fejlesztési együttműködés aktuális helyzetéről, finanszírozási és intézményi szükségleteiről szóló elemzést tartalmazta. Az előterjesztés érdemi tárgyalására végül nem került sor, az abban foglalt javaslatainkat azonban továbbra is relevánsnak tartjuk, tekintettel arra, hogy Magyarország a nemzetközi donorközösség tagjaként a nemzetközi normáknak megfelelő NEFE politikát kell, hogy folytasson. A magyar NEFE tevékenység elmúlt hét éve megfelelő tapasztalatot szolgáltat a tanulságok levonására, a szükséges módosítások elvégzésére.

A javaslatok nagy részének megvalósítása politikai szintű döntéseket kíván meg, így:

- a nemzetközi fejlesztési együttműködéssel és humanitárius segítségnyújtással foglalkozó törvény tervezetének betervezése
- a KüM fejezetnél a NEFE-re fordított összegeknek a tárca működési költségvetési keretszámaitól való független tervezése
- Európai Unió kötelezettségvállalásainkkal összhangban többéves indikatív pénzügyi keret létrehozása, amely által tervezhetővé és kiszámíthatóvá válik a magyar fejlesztési együttműködés
- a humanitárius segítségnyújtás szabály és finanszírozási rendszerének a nemzetközi normákhoz való igazítása
- az intézményi háttér korszerűsítése
- a NEFE finanszírozása innovatív módjainak kidolgozása

A nemzetközi fejlesztési együttműködést és humanitárius segítségnyújtást szabályozó, kerettörvény kérdésében nem sikerült lényeges előrelépést tenni, további egyeztetések szükségesek a Pénzügyminisztériummal és az Igazságügyi és Rendészeti Minisztériummal.

A HUN-IDA Kht-val közbeszerzési eljárás lefolytatását követően megkötött három éves szerződés 2009 szeptemberében lejárt. A szerződés rendelkezéseinek megfelelően a szerződés megszűnéskor folyamatban lévő projekteket a Kht. végrehajtja. A végrehajtó szakintézmény bevonásával végzett – elsősorban technikai együttműködési – projektek lebonyolítása feltételrendszerének kialakítására vonatkozó megoldáskeresés, a közbeszerzési eljárás kiírásához szükséges egyeztetések folyamatban vannak.

Donorprogramunk egyik legjelentősebb eredménye rávilágított arra, hogy megfelelő nagyságú fejlesztési forrás rendelkezése állása esetén a kedvezményezett országra gyakorolt fejlesztési hatás mellett Magyarország számára is pénzben kifejezhető hasznot jelenthet fejlesztési programok megvalósítása. A Koszovóban megvalósult projekt során a Pénzjegynyomda Zrt. 1,6 millió darab 9 különböző másodlagos állampolgári biankó okmányt szállított le a koszovói Belügyminisztérium részére. A projekt lezárását követően üzleti alapú együttműködés indult el a felek között, amelynek eredményeképpen a Pénzjegynyomda Zrt. további okmányok leszállításra kapott jelentős nagyságú megrendeléseket a koszovói féltől, immár üzleti alapon.

4. Bilaterális fejlesztési együttműködés

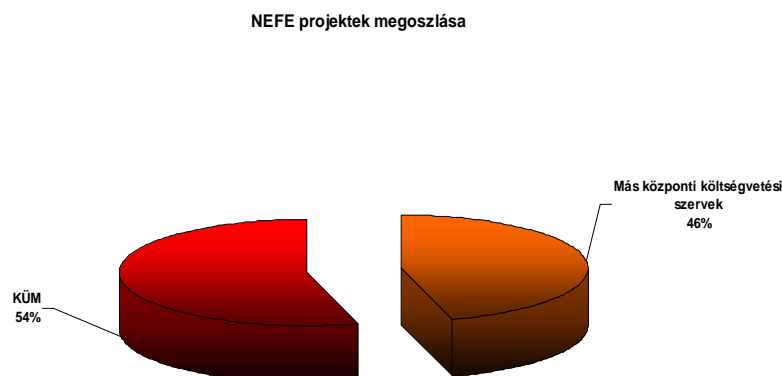
2009-ben a magyar nemzetközi fejlesztési együttműködés partnerországaiban változás nem történt, ugyanakkor a rendelkezésre álló források csökkenése miatt azokat koncentráltabban, elsősorban a közép-távú stratégia alapján kiemelt országokra helyeztük a hangsúlyt.

Középtávú országstratégia alapján kiemelt partnerünk Bosznia-Hercegovina, Moldova, Palesztin Hatóság, Szerbia és Vietnam.

Projekt alapú partnereink a szubszaharai régió országai, Jemen, Kambodzsa, Kirgizisztán, Koszovó, Laosz, Macedónia, Mongólia, Montenegró és Ukrajna.

Nemzetközi kötelezettségvállalás alapján folytatjuk tevékenységünket Afganisztánban és Irakban.

Kötött segély hitelezésre jogosult valamennyi, az OECD-DAC által kiadott besorolás szerint fejlődőnek minősülő ország.

4.1. Országokénti összefoglaló

4.1.1. Bosznia-Hercegovina

Bosznia-Hercegovinára vonatkozó, 2010 végéig érvényes NEFE országstratégiánk alapján együttműködésünk célja az ország önálló állami létét szolgáló intézményi feltételek megszilárdításához, a demokratikus jogállami struktúrák tartós működőképességéhez (jó kormányzás), a piacgazdaság megerősödéséhez, az emberi jogok tiszteletén alapuló, a vallási-etnikai ellentéteket tompítani képes, esélyegyenlőséget nyújtó civil társadalom megerősödéséhez, az országban jelen lévő szegénység mérsékléséhez, majd megszűnéséhez, a politikai-társadalmi stabilitáshoz a fenntartható fejlődés elősegítése révén, az euro-atlanti integráció sikeres folyamatához történő hozzájárulás.

2009-ben megkezdődött a magyar és bosznia-hercegovinai kormányfők 2008. december 16-i találkozásánál aláírt, Bosznia-Hercegovina EU-integrációjának támogatásáról szóló kétoldali Akcióterv bosznia-hercegovinai fél által összeállított végrehajtási tervében (Operatív Terv) szereplő kommunikációs – koordinációs képzési projektjének NEFE projekt keretében történő előkészítése. (A megvalósítás 2010 márciusában megkezdődött).

Magyarország 2009-ben továbbra is a helyi donorkoordináció integráns szereplője volt. Részt veszünk a Pénzügyminisztérium által vezetett „Donor Mapping” tevékenységben. A donorközösség tagjaival folytatott párbeszéd során integrációs tapasztalatainkra helyezük a hangsúlyt. Az egyeztetési fórumokon ugyanis hazánk – bár mozgásteret a bosznia-hercegovinai fejlesztési „piacon” korlátozott, hiszen nem rendelkezünk a nagy értékű projektek támogatásához szükséges forrásokkal - az egyetlen olyan ország, amely friss csatlakozási tapasztalatokkal rendelkezik, ezért a „hagyományos” donorok tőke-inputja mellett hozzáadott értéket tud felmutatni, amivel helyi partnereink is egyetértenek.

A segélyhatékonyság jegyében konkrét projektek megvalósításán keresztül megindult gyakorlati együttműködésünk is a donorközösség más tagjaival. 2009-ben az EBESZ⁴ történelemoktatási („*History for the Future – Towards reconciliation through history education in BiH*” – a történelemoktatás egységesítése) és környezetvédelmi (Aarhus Egyezmény végrehajtásának támogatása BiH-ban – környezetvédelmi kérdésekkel kapcsolatos tájékoztatás a lakosságnak) projektjének támogatására került sor. Felmerült a britekkel és a németekkel történő együttműködés lehetősége is, ezek részleteiről folyamatban van az egyeztetés. Mikroprojekt keretében sikerült támogatást nyújtanunk az Európai Bizottság IPA⁵ keretében támogatott, de tervezési nehézségek miatt egy évre támogatás nélkül maradt EU Info Központoknak.

2009-ben lezárultak a 2008-ban elindított mikroprojektjeink, illetve 5 új mikroprojektet indítottunk.

4.1.2. Moldova

Moldovai NEFE tevékenységünk alapját a 2007. június 6-án hatályba lépett, 3 évre szóló kétoldali fejlesztési együttműködési megállapodás jelenti, melynek módosítása, illetve meghosszabbítása jelenleg zajlik. A bilaterális együttműködés keretein túl előkészítés alatt áll Magyarország csatlakozása a közeljövőben aláírásra kerülő, a moldovai kormány és a nemzetközi donorközösség közötti együttműködés alapelveit rögzítő multilaterális megállapodáshoz.

Magyarország stratégiai célja Moldovában, hogy az Európai Unióhoz való csatlakozása során szerzett tapasztalatokkal segítse az ország közeledését az uniós normákhoz és érdemben hozzájáruljon Moldova gazdasági és társadalmi fejlettség tekintetében vett felzárkózásához. 2009-es NEFE tevékenységünk is ezt a célt tartotta szem előtt.

⁴ EBESZ: Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet

⁵ IPA: Instrument for Pre-Accession

4.1.3. Palesztin Hatóság

A palesztin belső konszolidációs folyamatban rendkívül fontos a bel- és igazságügyi szektor megerősödése. Az e témára összehívott 2008. júniusi berlini palesztin donorkonferencián tett 100 ezer USD magyar felajánlás első projektje valósult meg 2009. szeptember 20-27 között, amikor is 10 palesztin büntetés-végrehajtási szakembert fogadtunk továbbképzésre a magyar szakmai közeg támogatásával. A palesztin reformfolyamatnak ezáltal nyújtott támogatása rendkívül pozitív visszhangú volt.

2010. májusában kerül sor a büntetés-végrehajtási szakemberek továbbképző kurzusának második projektjére.

Folytattuk a NEFE kapacitásépítési programját 2009-ben. A palesztin KÜM 8 diplomatáját fogadtuk továbbképzésre a Budapesti Corvinus Egyetemen. A palesztin KÜM politikai gesztusnak tekinti ezt a támogatási formát és rendkívül hasznosnak tartja.

2009-ben 5 millió forinttal támogattuk a budapesti palesztin nagykövetség működését.

4.1.4. Szerbia

2007-ben kialakított országstratégiánkkal összhangban a szerb részről beérkező igények mindinkább az EU-tagság eléréséhez kapcsolódó NEFE- programokat: továbbképzéseket, integrációs tapasztalataink átadását helyezik előtérbe.

Az országban jelenlevő donorközösséggel és a kedvezményezettekkel folyamatos egyeztetésre, aktív együttműködésre törekszünk. Ezt mutatja például a 2009 júliusában az Egyesült Államok Nemzetközi Fejlesztési Hivatala (USAID) és a Magyar Köztársaság Belgrádi Nagykövetsége között jött létre Együttműködési Megállapodás, mely a szerbiai helyi önkormányzatok szintjén történő gazdaságfejlesztésben való együttműködést tűzte ki célul. A hosszabb távú együttműködés lehetősége egy közös, magyarországi ipari parkok megismerését is magába foglaló projekt során merült fel.

Megkezdődött a V4-ek keretében megkezdett egyeztetés is a lehetséges együttműködési területek kijelölése érdekében, melynek keretében belgrádi nagykövetségünk vezető szerepet vállalt a helyi koordinációban.

Folyamatban van az egyeztetés Görögországgal a lehetséges szerbiai és más területeken történő együttműködési lehetőségek felkutatása érdekében. A szerbiai együttműködés lehetősége a 2009. szeptember 9-én, Athénban sorra került magyar-görög kormányközi munkabizottság fejlesztési együttműködési albizottságának ülésén is napirendre került.

2009-ben befejeződött a 2008-ban támogatott mikroprojektek megvalósítása.

4.1.5. Vietnam

Vietnam esetében fejlesztési tevékenységünk keretét a 2008-2010-re szóló vietnami nemzetközi fejlesztési együttműködési stratégiánk, a 2008-2010-re szóló szándéknyilatkozat a fejlesztési együttműködésről és a 2005. évi magyar-vietnami kormánymegállapodás adja.

Projektjeink domináns területeként szerepel a gazdasági és szerkezeti modernizáció magyar tapasztalatainak átadása. A korábbi évek sikerei alapján 2009-ben is folytatódott a különböző intézmények közötti hatékony együttműködés, melynek keretében tanulmányutakra és képzésekre, szakmai látogatásokra került sor.

4.1.6. Afganisztán

Az afganisztáni fejlesztési együttműködési tevékenységre a Külügyminisztérium kezelésében 459 millió Ft állt rendelkezésre 2009-ben. Ebből a gazdasági válság következményeként hozott megszorítások ellenére is jelentős összegből sikeres projekteket tudtunk megvalósítani Baghlan tartományban. Bár a fokozatosan romló biztonsági helyzet nagyban hátráltatta a helyszínen dolgozó civil munkatársaink tevékenységét és jelentős károk is keletkeztek, a kitartó munkának köszönhetően a szegénységcsökkentő, az új munkahelyek megteremtését célzó projektjeink sok afgán életkörülményének javításához járultak hozzá.

Erőforrásainkat a Baghlan tartomány fejlesztését célzó, 2008-ban elfogadott Fejlesztési Irányelvekben, illetve ennek megerősítéseként a 2009 novemberében elfogadott afganisztáni Középtávú Stratégiai Kitekintésben lefektetett, prioritást élvező szektorokra – mezőgazdaság, oktatás, egészségügy – fordítottuk. A stratégiai területek fejlesztését előirányzó koncepció összhangban áll egyrészt az irányadó nemzetközi dokumentumokkal (Afganisztán Nemzeti Fejlesztési Terve, Baghlan Tartomány Fejlesztési Terve), illetve igazodik a helyi afgán igényekhez. Bár PRT mandátumunk 2010 októberéig szól, fejlesztési tevékenységünket fenti stratégiánk alapján a jövőben is folytatni kívánjuk.

PRT-vezető nemzetként alapvető célunk a tartomány stabilitásához való hozzájárulás, ezért a demokratizálódási folyamat elősegítésére, a jó kormányzás előmozdítására 2009-ben is kiemelt hangsúlyt fektettünk. A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet (MÖSZ) és az Önkormányzati Minisztérium közös munkájának köszönhetően felépült a Baghlan Tartományi Fejlesztési Tanács⁶ szakszerű és hosszú távú munkájához hozzájáruló legnagyobb magyarok által épített intézmény (26,6 millió Ft), melyhez jelentős európai uniós támogatást sikerült megszerezni. Egy hasonló, EU-s támogatást elnyert konstrukcióban és a civil szervezetek számára kiírt magyar pályázati támogatást elnyerve a MÖSZ egy, az előzetesen fogvatartottak körülményeinek fejlesztését célzó projekt előkészítését kezdte meg, amelynek megvalósítása 2010-ben zajlik. Az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium a rendőrség fejlesztéséhez (92 millió Ft), a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium pedig egy afgán üzleti delegáció előkészítésével a magyar-afgán üzleti kapcsolatok fejlesztéséhez (6 millió Ft) járul hozzá. A Pol-e Khomriban tevékenykedő civil képviselőnk (CIVREP) által megvalósított, kisebb költségvetésű, de azonnali hatást elérő projektjeinek támogatására 2009-ben is nagy hangsúlyt fordítottunk, hiszen a konkrét afgán igényeket és a helyi viszonyokat kifejezetten figyelembe vevő projektek több területen is azonnali eredményeket produkáltak (összesen 17,4 millió Ft).

Baghlanban a mezőgazdasági szektorból él meg a lakosság nagy része, ezért ez irányú projektjeink jelentős mértékben járulnak hozzá a tartomány fejlesztéséhez és az életszínvonal emeléséhez. Komplex mezőgazdasági és vízgazdálkodási projekteket egyrészt a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (FVM), másrészt a MÖSZ valósított meg 2009-ben. Az FVM projektje a gabonatermesztéshez és vetőmag előállításához, illetve vízgazdálkodáshoz és állategészségügyi programokhoz (vakcinázás, takarmánytermesztés) köthető (89 millió Ft). A MÖSZ különböző mezőgazdasági képzéseket, tanácsadást szervezett, eszközöket biztosított, felépített egy gyümölcsaszaló házat, létesített egy paradicsomlé feldolgozó üzemet, projektjével hozzájárult a megművelhető területek méretének növeléséhez (33 millió Ft). Mind az FVM, mind a MÖSZ emellett folytatta 2008-ban beindított mezőgazdasági programjait, előbbi főként a vízgazdálkodás, míg utóbbi a halgazdaság korszerűsítése, egy hűtőház és egy mini vízerőmű létesítése által.

Fontos és a korábbi évek gyakorlatára alapozott oktatási projektek megvalósításába kezdett az Oktatási és Kulturális Minisztérium, melynek keretében 2009-ben újabb 7 afgán ösztöndíjas

⁶ Provincial Development Council – PDC

érkezett magyarországi felsőfokú képzésre (30 millió Ft). A korábbi NEFE (nemzetközi fejlesztési együttműködés) programok folytatásaként jelenleg 17 afgán diák tanul hazánkban, illetve az FVM közreműködésével, FAO⁷ program keretében 8 diák folytat kétéves mezőgazdasági mesterképzést. A MÖSZ folytatta 2008-ban megkezdett, a felső- és középfokú oktatás fejlesztését célzó programjait, illetve görög (21 millió Ft) és japán (147,5 millió Ft) pénzügyi támogatással sikeres projekteket valósított meg az oktatás fejlesztése területén, szakoktatási programok révén, az oktatás minél több afgán számára való elérhetővé tétele érdekében. A Baptista Szeretetszolgálat (BSZ), ugyancsak görög társfinanszírozás keretében, a Nőügyi Igazgatóság kapacitásfejlesztését célozta meg, hozzájárulva a nők helyzetének előmozdításához (21 millió Ft).

Az egészségügyi szektor fejlesztésében alapvetően a MÖSZ és a BSZ vállalt szerepet. A MÖSZ 2008-as projektje folytatásaként, illetve a 2009-es görög támogatással orvosi rendelő létesítését és fejlesztését (31 millió Ft) kezdte meg. A BSZ projekt a kórházi dolgozók képzésére, az egészségügyi intézmények ellátásának fejlesztésére helyezi a hangsúlyt (33 millió Ft), illetve a Szeretetszolgálat a 2008-ban megkezdett projektjén keresztül sikeresen hozzájárult a tartomány mentősökkel és mentőautókkal való ellátásához és kiképzéséhez.

A tartomány fejlődéséhez Magyarország a biztonsági szektor és az infrastruktúra fejlesztése által is hozzájárult. A biztonsági szektor fejlesztését a Honvédelmi Minisztérium (HM) az OMLT⁸ Műveleti Tanácsadó és Összekötő Csoporton keresztül valósította meg, aminek feladata, hogy tanácsadó- kiképző-összekötő szerepkörben támogassa, képezze és mentorálja az afgán nemzeti haderő⁹ kijelölt egységeit.

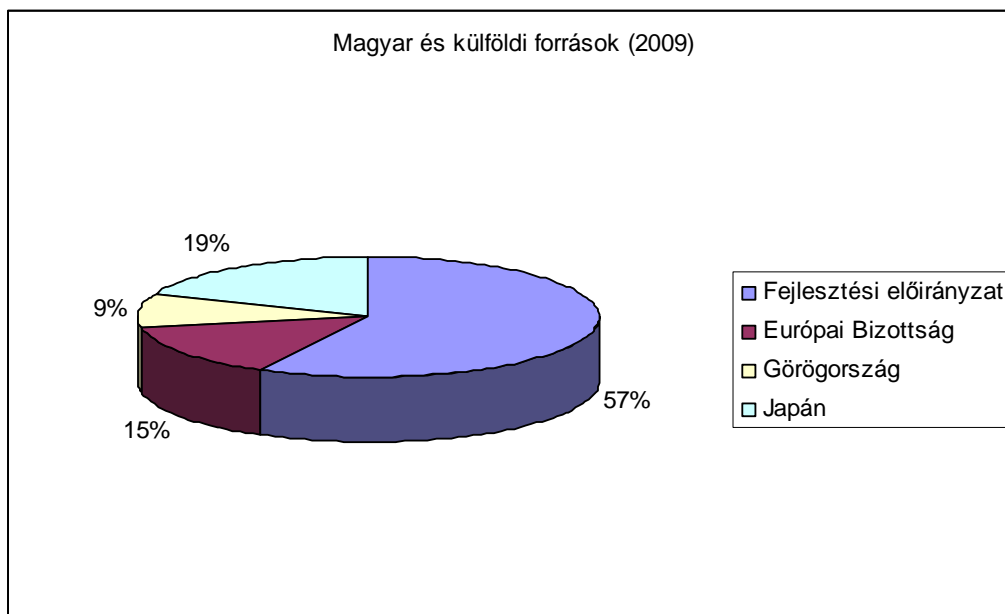
A HM a PRT CIMIC tevékenységén keresztül a lakosság részére biztosított segítségnyújtási projekteket (127 millió Ft), illetve számos területhez kapcsolódóan valósított meg infrastrukturális fejlesztéseket (72 millió Ft). Az árvíziből adódó károk enyhítését célzó, többfunkciós munkagép beszerzésével válaszoltunk a helyi igényekre.

Az Afganisztánban megvalósuló partnerségek más nemzetközi donorokkal nagyon fontos szerepet töltenek be a pénzügyi háttér megteremtésében. A külföldi források jelentősége a válság hatásai közepette fokozottan megnőtt. Komoly magyar eredmény, hogy társfinanszírozáson keresztül a 2007 óta rendelkezésre álló külügyminisztériumi forrást összesen 28,6 %-kal, a 2009-es PRT keretet pedig egyedülálló módon összesen 43 %-kal sikerült megnövelni. A külföldi hozzájárulással Magyarország a tartományi vezetés és lakosság igényeinek jobban eleget tudott tenni, ezzel előmozdítva a tartomány fejlődését és a magyar PRT működéséhez is szükséges kedvezőbb társadalmi légkört. A megvalósított projektek a helyi lakosság szemében elsődlegesen magyar fejlesztési tevékenységként jelennek meg.

⁷ FAO: Food Aid Organisation

⁸ Operational Mentoring and Liason Team

⁹ Afghan National Army - ANA

Görögország 2009-ben összesen 300.000 EUR értékű támogatását nyújtott baghlani civil fejlesztési projektekhez az egészségügy, az oktatás és a nők helyzetének javítása területén. A projekteket a MÖSZ és a BSZ valósítja meg 2010-ben.

Japán a GAGP¹⁰ program keretében a MÖSZ által benyújtott, alapvetően oktatási-képzési projektek kivitelezését célzó programjavaslatát 803.000 USD támogatásban részesítette. Baghlant érintő pozitív döntés volt az Aga Khan Foundation által benyújtott és az MH PRT által ellenjegyzett két projekt (értékük: 85.900+963.313 USD) támogatása is.

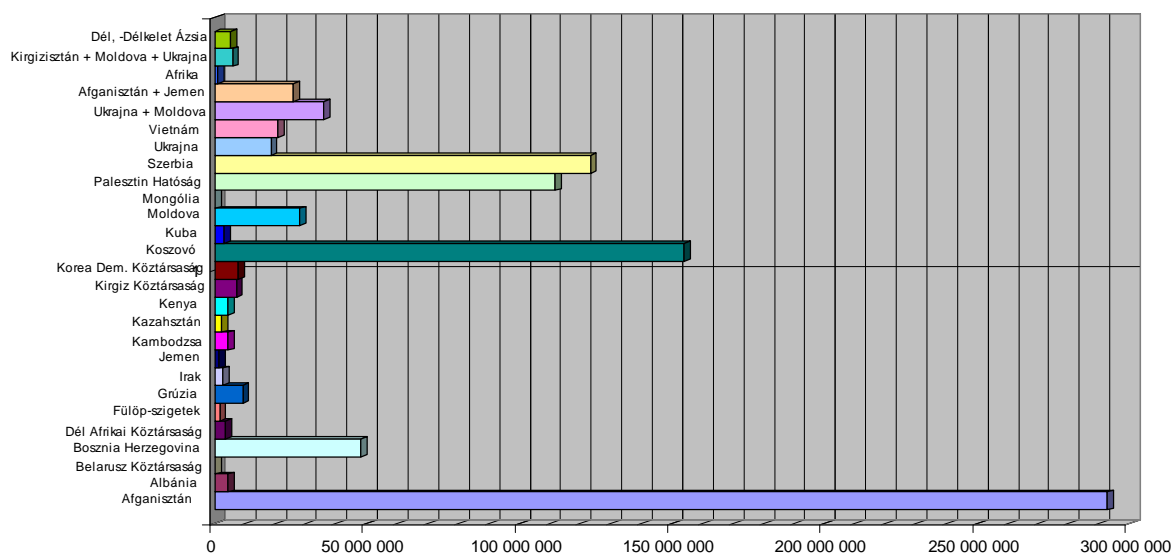
Az ÖM-MÖSZ pályázat útján 400.000 EUR Európai Unió támogatáshoz jutott, így összesen ötszörösére (500.000 EUR) növelve a Külügyminisztérium által biztosított támogatást, mely a kötelező önrészt fedezte (100.000 EUR). A forrásból a közigazgatás fejlesztését elősegítő projektek valósultak meg.

4.1.7. Kambodzsa

Nem tartozik a kiemelt partnerek körébe, de feltétlenül említést érdemlő fejlemény, hogy 2009. május 28-án Phnom Penhben aláírásra került a kambodzsai adósság elengedéséről és annak a fejlesztési együttműködés területén való felhasználásáról szóló két magyar-kambodzsai megállapodás. Az USD-re átszámított kambodzsai tartozás felét Magyarország elengedi, míg másik felét Kambodzsa készpénzben visszafizeti, és ennek alapján Magyarország vállalja, hogy legalább ekkora összegben fejlesztési együttműködési projekt finanszírozását valósítja meg Kambodzsában. A projekt közös megállapodással egy, a 80-as években magyar segítséggel létrehozott árvaház kibővítése lesz, melyhez már több korábbi projektünk is köthető. Ezt az intézményt az emberkereskedelem áldozatául esett és más okból hátrányos helyzetű emberek befogadó-központjaként kívánják működtetni.

¹⁰] Grass-Roots Human Security Project - GAGP

KÜM bilaterális támogatás országokénti megoszlása (HUF)¹¹

A jelentés 3. és 7. számú melléklete részletes leírást tartalmaz az egyes relációkban folytatott NEFE tevékenységről, a 6. számú melléklet pedig központi költségvetési szervek bilaterális ODA kiadásait összesíti projekt szerinti bontásban.

4.2. Kötött segélyhitelezés

A fejlődő országok gazdasági felzárkózásának támogatása olyan uniós és nemzetközi elvárás, amelynek hazánknak is meg kell felelnie. A kötött segélyhitelezési tevékenység eredményeképpen a fejlesztési együttműködésre fordított költségvetési források a magyar gazdaság szempontjából is jól hasznosulnak, hiszen a kapott támogatásokat a kedvezményezett ország kizárólag a donor országból származó áru és/vagy szolgáltatás beszerzésére fordíthatja. Ezáltal a kötött segélyhitel hosszú távon hozzájárul a magyar export növekedéséhez, a magyar vállalatok versenyképességének javulásához, új munkahelyek létrejöttéhez is.

A kötött segélyhitelezés részleteit a 12. számú melléklet tartalmazza.

4.3. A HUN-IDA Kht. 2009-ben végzett tevékenysége

A Külügyminisztérium végrehajtó szakintézménye 2009-ben a bilaterális NEFE tanulmányút típusú programok során tíz partnerország résztvevői számára (Afganisztán, Jemen, Kazahsztán, Kirgizisztán, Koszovó, Moldova, Palesztina, Szerbia, Ukrajna és Vietnam) összesen 18 képzési projekt valósított meg. A programok végrehajtása során a 2008. évhez képest több partnerország részesült a magyar NEFE 2009. évi előirányzott keretéből. Ezt részben bizonyos programok (pl. diplomataképzési) egyidejűleg több partnerország bevonásával történő megvalósítása tette lehetővé.

¹¹ 2009. évi kifizetések a NEFE, a PRT és a Demokrácia támogatás előirányzatok terhére

Valamennyi program a partnerország igényeire szabva került kialakításra, ez egyértelműen a NEFE „igényorientált (demand driven)” jellegét erősíti, és nagymértékben hozzájárul a határozott magyar NEFE arculat kialakításához.

A képzések partnerországban történő helyszíni végrehajtása tovább folytatódott, illetve kibővült a projektek földrajzi palettája. 2009-ben Vietnam mellett Koszovóban és Moldovában is sor került helyszíni képzésekre.

A programok 100%-ban kiértékelésre kerülnek. Nagyobb projekteknél, melyek időben, létszámban, vagy összetettségükben az átlag feletti, a kiértékelés fő eszköze a részletes kiértékelő ív, melyet a résztvevők egyénileg anonim módon töltenek ki. Kis létszámú, vagy igen rövid magyarországi tanulmányutak és külföldön végrehajtott képzések esetében az értékelés záró megbeszélés, illetve a külföldről hazatérő oktatók beszámoltatása és jelentése alapján történik.

A programok ráfordításainak 38%-a jutott 2009. évben a DAC lista szerinti LDC¹² és OLIC¹³ besorolású, két legszegényebb országcsoportjának programjaira. Ez a mutató alacsonyabb, mint 2008. évben (68%).

A DAC besorolás tematikus kategóriáit tekintve 2009. évben a projektek túlnyomó része, 78 %-a a „Government and Civil Society” szektorban realizálódott. Ezen szakterület a 2006 – 2007. év során hasonlóan domináns volt. 2008-ban a tematikus megoszlás kiegyenlítettebb volt.

A programok egyedi méretei között az előző évhez képest nagyobb eltérések jellemzőek. Több a kis, specifikus igényre épülő program, főként koszovói és vietnami relációban. Másfelől a több ország résztvevőit érintő diplomataképzések hozzájárulnak a költséghatékonyság javításához.

A HUN-IDA tevékenységét a 10. számú melléklet részletezi.

5. Európai Unió és multilaterális együttműködés

5.1. Támogatáshatékonyság

2009. évben a nemzetközi donorközösség továbbra is meghatározó szerepet tulajdonított a támogatáshatékonyság alapelvei megvalósításának. A 2005-ben a Párizsi Nyilatkozat elfogadásával elinduló folyamat, mely a támogatási rendszer hatékonyabbá tételének, a donorközösség tagjainak a partnerországokkal, illetve egymással kialakítandó viszonyrendszerének új mérföldköveit rakta le, további lendületet adott a gazdasági válság következtében az a kényszerű felismerés, hogy a donorok részéről a közeljövőben nem várható költségvetési források nagyobb mértékű mobilizálása. Minden eddiginél nagyobb szükség van a meglévő támogatások hatékonyabb felhasználására annak érdekében, hogy lehetőség szerint a legkisebb legyen a gazdasági válságnak a fejlődő országokra gyakorolt negatív hatása, illetve megvalósíthatók legyenek az MDG-k.

Az OECD Támogatáshatékonysági munkacsoportja kiemelt figyelmet fordított az Accrai Akcióterv végrehajtásának elősegítésére, különös tekintettel a partnerországokkal folytatott folyamatos párbeszéd lehetőségének biztosítására, mely megkerülhetetlen a támogatáshatékonysági alapelvek gyakorlati végrehajtásához, különös tekintettel az ownership és a kölcsönös elszámoltathatóság területén.

¹² LDC: Least Developed Countries – Legkevésbé fejlett országok

¹³ OLIC: Other Low Income Countries – Más alacsony jövedelmű országok

Az Európai Unióban ugyancsak megkezdődött a támogatáshatékonyság gyakorlati megvalósítása, uniós keretrendszerének kidolgozása. A svéd elnökség alatt elfogadott tanácsi konklúzió három fejezetre - munkamegosztás (Division of Labour), partnerországok saját kapacitásainak alkalmazása (Use of Country Systems), technikai együttműködés (Technical Cooperation) – vonatkozóan fogalmazza meg a politikai üzeneten túl a keretrendszerben levő azon 47 legfontosabb szükséges intézkedést, melyek végrehajtására a tagországok különös hangsúlyt kívánnak fektetni. A jövőre vonatkozóan lehetővé teszi további fejezetek (pl. *mutual accountability* (ír-brit prioritás), *South-South cooperation*, *cross-country cooperation* (spanyol prioritás) beillesztésének lehetőségét. Bilaterális fejlesztési tevékenységünk jogszabályi háttére megfelelő keretet nyújt arra, hogy teljesíteni tudjuk a tanácsi következtetésekben foglaltakat. Jelentős előrelépés, új mechanizmusok alkalmazása azonban a jelenleginél nagyobb forrásokat és több évre előre tervezhető programozást feltételez.

A magyar NEFE hosszú távú érdeke, - és ennek megfelelően Magyarország szorgalmazza-hogy a támogatáshatékonysági elvek minél eredményesebb és szélesebb körű érvényre jutásának elősegítése az elkövetkező másfél év egyik leghangsúlyosabb kérdésköre maradjon. Ez a trióprogram fejlesztési együttműködéssel foglalkozó részében is megfogalmazást nyert.

A magyar elnökségi programtervezet kiemelt feladatuként kezeljük a 2011-es őszi Szöulban megrendezésre kerülő 4. magas szintű támogatás hatékonysági fórum eredményességének elősegítését és ennek érdekében a képviselendő uniós álláspont előkészítését. A konferencia sikerességéhez kiemelten fontos, hogy az Unió, mint a világ legnagyobb donorja eredményeket mutasson fel a támogatáshatékonysági agenda megvalósításában és igazolja a remélt fejlesztési eredményeket. Ehhez a szervezetnek és a tagállamoknak a realitásokat is figyelembe véve ambiciózus célokat kell kitűzniük maguk elé, és ebben a jelenlegi trió elnökségeinek meghatározó szerepük van.

5.2. Kereskedelemfejlesztési megállapodás az OECD-vel a dél-kelet európai CEFTA¹⁴ országok támogatására

2009 januárjában indult útjára az OECD Investment Compact Magyarország által finanszírozott projektje, amely a dél-kelet európai CEFTA országok kereskedelmi kapacitásaink fejlesztését (Aid for Trade) nem vámjellegű kereskedelmi akadályainak vizsgálatát, elemzését és azt követő felszámolását célozza.

A projekt célja a CEFTA tagországaiban (Albánia, Bosznia-Hercegovina, Horvátország, Macedónia, Koszovo, Montenegró, Szerbia) egy harmonizált, kiszámítható és kedvező kereskedelem- és befektetéspolitikai keretrendszer kialakításának elősegítése, a nemzetközi tapasztalatok alapján kidolgozott ajánlások felhasználásával. A projekt keretében a fennálló vámon kívüli (adminisztratív és technikai) akadályok azonosítása, illetve az ezek lebontását szolgáló intézkedési javaslatok kialakítása érdekében (az OECD által elfogadott módszertan alkalmazásával) átvilágításra kerül a CEFTA tagországainak külgazdasági szabályozási rendszere és ezek alkalmazási gyakorlata. Az OECD az elemző munka előkészítése keretében kérdőívet állított össze, mellyel elsőként a magyar külgazdasági szakdiplomata hálózat, valamint a térségben működő vállalati kör tapasztalatait mértük fel. A vizsgált régióhoz fűződő gazdasági kapcsolataink intenzitása és perspektívái alapján fontos érdekünk, hogy a magyar külképviseletek és vállalatok tapasztalatait, gondjait az OECD elemző tevékenysége során, illetve az ajánlások elkészítésénél megfelelő módon figyelembe vegye. Így a projekt hozzájárulhat ahhoz, hogy a magyar vállalatok számára a régióban kedvezőbb üzleti környezet alakulhasson ki.

¹⁴ CEFTA: Central European Free Trade Agreement

A projekt végrehajtása céljából megalakult egy kereskedelmi munkacsoport (Trade Working Group), amelynek ülésére Budapesten, 2009. október 8-án került sor a KüM, az NFGM és a párizsi OECD képviselő segítségével. A találkozón valamennyi CEFTA ország képviseltette magát, külön említést érdemel, hogy Szerbia és Koszovó is vettek részt az eseményen. Az ülés célja a kedvezményezett országokra vonatkozó kereskedelem-fejlesztési akciótervek jóváhagyása volt, a várhatóan 2010-ben sorra kerülő második találkozó azok végrehajtásának értékelését fogja elvégezni. A projekt végrehajtása során az OECD nagyban számít a magyar szakhatóságok, releváns intézmények, exportőrök és importőrök, valamint befektetők együttműködésére.

5.3. Klímaváltozás

Az elmúlt évben a nemzetközi szervezetekben folyó nemzetközi fejlesztési tevékenységet és stratégiai gondolkodást mindvégig döntően meghatározta és befolyásolta a 2009. december 8-17. között Koppenhágában megrendezésre került Éghajlat-változási Konferencia fejlesztési együttműködési szempontból történő előkészítése. A Kiotói Jegyzőkönyv lejártát követő, azaz 2012 utáni időszakra vonatkozó új, globális ENSZ éghajlat-változási megállapodás létrehozására irányuló tárgyalások kulcskérdése egyrészt a fejlett és fejlődő országok 2010 utáni üvegházhatású gáz kibocsátás-csökkentési célkitűzései, valamint a fejlődő országok klímavédelmi tevékenységeinek fejlett országok általi finanszírozása volt.

A konferenciához történő uniós hozzájárulást rögzítő tanácsi következtetés az első kérdéskör vonatkozásában megerősítette az EU-nak az éghajlatváltozás elleni küzdelem során megfogalmazott alap-álláspontját, miszerint az új egyezmény keretében hajlandó kibocsátását 30%-kal csökkenteni 2020-ig a főbb tárgyalópartnerek összehasonlítható és kellően ambiciózus vállalásai esetén.

A fejlődő országok vonatkozásában az Unió mindvégig következetesen képviselte azon álláspontját, miszerint a fejlődő, különösen a feltörekvő gazdaságú országok aktív közreműködése elengedhetetlen a klímapolitika és a tárgyalások sikeréhez. Méltányos és a fejlett és fejlődő államok számára egyaránt elfogadható megállapodásra kell törekedni, amelynek részeként a kibocsátás-csökkentés finanszírozási forrása részben a fejlődő államok saját erőfeszítései, részben a nemzetközi karbonpiac, részben a fejlett országok részéről történő közfinanszírozás. Magyarország is támogatta azon megközelítést, hogy a fejlett államokkal gazdaságilag összemérhető fejlődési szinten álló fejlődő államok vállaljanak a fejlett államokéhoz hasonló csökkentési erőfeszítést, illetve a legszegényebb országok kivételével járuljanak hozzá a finanszírozáshoz.

Az Unió következetesen képviselte és Koppenhága után is fenntartja azon álláspontját, miszerint már a koppenhágai megállapodás hatálybalépését megelőzően, 2010-től is szükséges a fejlődő országok klimatevékenységeinek támogatása (előfinanszírozás). Ennek keretében az Unió tagállamai készek arra, hogy a 2010-2012 közötti időszakban konkrét összegű hozzájárulást tegyenek. Ez a hozzájárulás azonban a tagállamok részéről önkéntes alapon történik, és figyelembe kell venni az egyes nehezebb helyzetben lévő tagállamok fizetőképességét egy belső kiegyenlítő mechanizmus által. Az EU előfinanszírozási felajánlásának összege 2,4 milliárd EUR/év (összesen 7,2 milliárd EUR). Magyarország ebből a nemzetközileg elvárt szigorú költségvetési hazai hiánycélok miatt összesen 6 millió EUR részesedést vállalt.

A klímakonferencia a Koppenhágai Megegyezés elfogadásával zárult, amely jogilag nem kötelező érvényű, s tartalmát tekintve is elmarad a várakozásoktól. A szöveg a további tárgyalások alapjául szolgálhat.

A trió elnökség tagjaként készek vagyunk arra, hogy kiemelten kezeljük a klímapolitika fejlesztési együttműködési vonatkozásait. Piebalgs fejlesztési biztos is megerősítette, az Unió fejlesztési igazgatóságára és a tagállamokra meghatározó szerep hárul abban, hogy a fejlődő országok, különös tekintettel a legszegényebbek fejlesztési szempontjait a nemzetközi közösség megfelelő módon és mértékben vegye figyelembe. Az éghajlatváltozás ma az egyik legnagyobb horizontális fejlesztéspolitikai kihívás, mely számos szakpolitika összehangolt, a fejlesztési szempontokat mindvégig szem előtt tartó együttműködését követeli. Az eredményes klímapolitikának megítélésünk szerint pozitív hozadéka lehet az MDG-k teljesítésének vonatkozásában is, ugyanakkor finanszírozása nem veszélyeztetheti azok prioritását.

5.4. Migráció és fejlesztés

2009 májusában, a cseh elnökség által rendezett miniszteri találkozón merült fel az Unió migrációs politikája külkapcsolati vetületének keleti, délkeleti megerősítése, a Rabati Folyamathoz hasonló folyamat elindítása a keleti dimenzióban is.

A folyamathoz kapcsolódik a Building Migration Partnerships elnevezésű program, amelynek tagjai Magyarország, Lengyelország, Szlovákia, Románia, és az ICMPD¹⁵. A program kedvezményezett országai: Örményország, Azerbajdzsán, Grúzia, Kazahsztán, Kirgizisztán, Moldova, Oroszország, Tádzsikisztán, Türkmenisztán, Ukrajna és Üzbegisztán. A projekt keretében sor került, illetve a 2010. évben sor kerül a legjobb gyakorlatok összegyűjtésére, a kedvezményezett országokba irányuló szakértői missziókra, valamint szakértői munkacsoportokra. A projekt céljai közé tartozik az is, hogy az elért eredményeket mind a kedvezményezett harmadik országokkal való bilaterális kapcsolatokban, mind pedig európai uniós szinten fel lehessen használni. A projekthez kapcsolódóan szakértői ülésekre került sor Prágában, Pozsonyban, és Bukarestben, illetve szakértői missziókra Üzbegisztánban, Türkmenisztánban, Tádzsikisztánban, Kazahsztánban, Kirgizisztánban, Örményországban, Grúziában és Moldovában.

A harmadik Globális Fórumot a migrációról és fejlesztésről 2009-ben Athénban rendezték meg, informális jellege miatt elsősorban a tapasztalatcserét szolgálta, kötelezettségvállalásra nem, csak ajánlások megfogalmazására került sor.

5.5. Gazdasági Partnerségi Megállapodások

A gazdasági partnerségi megállapodások (Economic Partnership Agreement – továbbiakban: EPA) megkötéséről 79 afrikai, karibi és csendes-óceáni fejlődő országgal (a továbbiakban: ACP országok) a 2000-ben aláírt és a 2005-ben módosított Cotonou Megállapodás rendelkezik. Az Európai Közösség és tagállamai, valamint az ACP országok között a Cotonou Megállapodás alapján nyújtott egyoldalú kereskedelmi kedvezményeket jogszerűvé tevő WTO-felmentés 2007. december 31-én lejárt. Az Európai Közösség 2004 óta folytat tárgyalásokat az érintett hat régióval az egyoldalú kedvezményeket felváltó, a WTO előírásoknak megfelelően, viszonyos kedvezményeket rögzítő gazdasági partnerségi megállapodások aláírásáról.

Az EPA-kkal a Cotonou Megállapodás egyoldalú preferenciális kereskedelmi rendelkezéseit felváltó WTO konform és *teljes körű*, az árukereskedelmen kívül a szolgáltatás-kereskedelemre, a közbeszerzésekre, a beruházásokra, a versenyjogra, a helyes kormányzási gyakorlatokra és a technikai segítségnyújtásra is kiterjedő megállapodások jönnek létre. A tárgyalások a hat ACP régióban egymástól függetlenül folytak, illetve folynak. A tárgyalási folyamat nehézsége miatt a Bizottság átmeneti (interim) jellegű megállapodásokban gondolkodik. Az interim megállapodások rögzítik a további tárgyalások kereteit, a bennük lefektetett elvek azonban már nem kerülnek újra nyitásra, azokat további tárgyalások nélkül belefoglalják a végleges szövegbe.

¹⁵ International Centre for Migration Policy Development

Mindeztidáig csak a karibi országok tárgyalócsoportjával sikerült teljes körű EPA-t aláírni. A megállapodást Magyarország aláírta, ratifikációját azonban nem kezdhettük meg, arra tekintettel, hogy a magyar szabályok által megkívánt teljes magyar nyelvű szöveg nem áll rendelkezésre.

Magyarország 2009-ben egyetlen, az egyrészről az Európai Közösség és tagállamai, másrészről Elefántcsontpart közötti átmeneti gazdasági partnerségi megállapodást ratifikált a 2009. évi XVI. törvénnyel.

Az átmeneti gazdasági megállapodások ratifikációjának állására vonatkozó táblázatot a 14. számú melléklet tartalmazza.

5.6. European Transition Compendium

A prágai informális fejlesztési miniszteri találkozón bemutatott European Transition Compendium kezdeményezés célja, hogy a tagállamok közös demokratikus hagyományaira, illetve kiemelten az EU12 társadalmi-gazdasági átalakulásának tapasztalataira alapozva egy adat- és szakértőbázis kerüljön létrehozásra, amely beilleszthető az európai unió fejlesztési együttműködési politikájába, és igény szerint felhasználható a partnerországok számára.

2009. szeptember 24-25-én a kezdeményezéshez kapcsolódó szakértői látogatás céljából Budapestre érkezett Adolfo Sanchez, az Európai Bizottság szakértője. A két napos program alatt két kerekasztal beszélgetésen tekintették át a résztvevők politikai és intézményi, illetve a gazdasági reformfolyamatokat. A részvételre a releváns szektorokat jól ismerő szakembereket, valamint a rendszerváltásról konkrét (személyes) tapasztalatokkal rendelkező, vagy a témával tudományos szinten foglalkozó személyeket kértünk fel.

Az új tagállamok számára a jól felépített kezdeményezés és hatékony, racionális megvalósítása kiemelten fontos, hiszen a nemzetközi fejlesztési együttműködési tevékenység során hozzáadott értékeink elsősorban a jó kormányzás és a demokratikus átmenet tapasztalatainak átadása kapcsán jelentkeznek. Bár előre nehezen látható mennyiben lesz sikeres az új gyakorlat, támogatjuk a kezdeményezést.

5.7. A cseh elnökség értékelése

Csehország a 2004-ben csatlakozott tagállamok közül Szlovénia után másodikként látta el a nemzetközi fejlesztési együttműködés és humanitárius segítségnyújtás témakörével foglalkozó munkacsoportok¹⁶ elnökségét. Elnökségi periódusuk alatt a nemzetközi pénzügyi és gazdasági válság hatása egyre markánsabban jelentkezett mind a donor, mind a kedvezményezett országok vonatkozásában. A válságnak a nemzetközi fejlesztési együttműködésre gyakorolt negatív hatása, illetve az ellensúlyozásuk érdekében szükséges intézkedések megvitatása megkerülhetetlen, állandóan visszatérő, de kevésbé előkészített feladatok elé állította az elnökséget. A kihívásnak Csehország jól megfelelt. Az elnökség ezen túlmenően előre meghirdetett fejlesztési együttműködési programját következetesen, időzavar nélkül végrehajtotta.

A cseh elnökségi prioritásoknak számító energia-kérdéskör a fejlesztési együttműködési szegmensben a fejlődő országok helyi szintű fenntartható energia-ellátása kérdésének vizsgálataként jelent meg. A témában a tanácsi következtetéseket az informális miniszteri találkozón elkezdett vita után a fejlesztési miniszteri tanácson fogadták el.

¹⁶ ACP, CODEV, COHAFÁ és Nemzetközi konferenciák szervezésével foglalkozó munkacsoport

A cseh elnökség alatt kezdte meg működését a humanitárius segélyezés és az élelmiszersegélyezés kérdéseivel foglalkozó új tanácsai munkacsoport (COHAF), mely tevékenységét két almunkacsoportban folytatta. A reform a hozzáfűzött elvárásoknak megfelelt, a munka a svéd elnökség alatt is ebben a formában folytatódik, esetlegesen módosított ütemezésben.

5.8. A svéd elnökség értékelése

A svéd elnökség fejlesztési együttműködési programjának elsődleges céljait a szegénységcsökkentés területén, valamint a globális gazdasági válság és klímaváltozás jelentette kihívások elleni küzdelemben határozta meg.

Munkaprogramjának megvalósítása során a svéd elnökség mindvégig pragmatikus megközelítést követett és mindent megtett a kompromisszumos megoldás érdekében. Sokszor volt kénytelen korábbi, elnöksége előtt képviselt álláspontját alárendelni a közösségi céloknak, amiket minden rendelkezésre álló eszközzel igyekezett megvédeni. A rögtönzésnek teret alig adó, gondosan megtervezett program rugalmatlansága által okozott nehézségek ellenére is sikerült megvalósítaniuk ambiciózus terveiket. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy nagy hangsúlyt fektettek a következtetések előkészítésére, a meghatározó álláspontot képviselő tagállamokkal folytatott előzetes egyeztetésekre, illetve a problémák bilaterális keretek között történő elsimítására.

A decemberi koppenhágai klímakonferencia okán a svéd elnökség egyik legtöbbet tárgyalt kérdése a klímaváltozás volt, emellett hangsúlyos elemként szerepelt a demokráciatámogatás, a politikák fejlesztési célú koherenciájának és a támogatáshatékonyaságnak a kérdésköre.

6. Felkészülés a magyar elnökségre

Magyarország 2011-ben az Európai Unió soros elnöke lesz, trióban Spanyolországgal és Belgiummal. A lisszaboni szerződés 2010. január 1-jei hatálybalépése új intézményi kereteket ad az Unió külkapcsolatainak, beleértve a nemzetközi fejlesztési együttműködést is.

A nemzetközi fejlesztési együttműködés területén ezt figyelembe véve is megkezdjük a felkészülést, egyrészt a trió program kidolgozásával, másrészt pedig a kapacitások kiépítésével.

Konzultációkat folytattunk szlovén és cseh partnereinkkel, Finnországból pedig a finn elnökség alatt a CODEV elnöki feladatait ellátó szakértő tartott előadást valamennyi, a magyar elnökség alatt a fejlesztési együttműködéssel kapcsolatba kerülő munkatárs részére.

Megkezdődtek a tárgyalások más tagállamokkal és a Bizottsággal is annak érdekében, hogy szakértőket, segítőköt biztosítsanak a magyar elnökség részére.

A trió program véglegesítése több tárgyalási fordulót követően történt meg, az egyeztetések szakértői, főigazgatói és szakállamtitkári (miniszteri) szinten folytak.

A trióprogram egyik legfontosabb eleme a Millenniumi Fejlesztési Célok teljesítésének időarányos felülvizsgálata, értékelése, és a további szükséges feladatok meghatározása. Ebben az EU-ra, mint a világ legnagyobb donorközösségére meghatározó szerep hárul. Az időarányos felülvizsgálat kapcsán nem kerülhető meg a fejlesztésfinanszírozás kérdése, és ezzel kapcsolatosan a tagállamok és a Közösség kötelezettségvállalásainak teljesítése. Ez utóbbiak kapcsán kiemelt szempontként jelenik meg a támogatáshatékonyaság növelésének szükségessége. Ehhez kapcsolódóan a 2011-es szövegi, a támogatáshatékonyaság kérdéseivel foglalkozó magas szintű fórumon képviselendő uniós álláspont kiemelt triófeladat.

A trió kiemelt figyelmet fordít a közepes jövedelmű országokkal folytatott fejlesztési együttműködésre. A spanyol elnökség alatt ez a kérdés főként Latin-Amerika, a magyar elnökség alatt pedig a Balkán vonatkozásában jelenik meg.

Az ACP országokkal való együttműködés tekintetében hangsúlyosan jelennek meg a Gazdasági Partnerségi Megállapodások és a Cotonou-megállapodás második felülvizsgálata.

Közös törekvés a nemzetközi fejlesztési együttműködés iránti társadalmi tudatosság és szolidaritás növelése.

Folytatódtak az előkészítő egyeztetések a civil szférával, részben az elnökségi programról, részben a tervezett elnökségi rendezvényekről, melyek jelentős civil részvételt kívánnak. Kiemelten számítunk a civilek részvételére az elnökségi program NEFE-tudatosság erősítésére vonatkozó elemeiben.

7. Együttműködés a civil szférával

A nemzetközi fejlesztési együttműködés olyan, a magyar külkapcsolatokon belüli új szakdiplomáciai ágazat, amely a *public diplomacy*-val szorosan összefüggő tevékenységnek tekinthető, mivel a partnerekkel egyeztetett módon kitűzött fejlesztési célok megvalósításában a hazai (mint donor-ország) és a támogatást befogadó partnerek civil szervezetei markánsan részt vesznek. A magyar nemzetközi fejlesztési együttműködés a Nemzetközi Fejlesztési Együttműködési Kormánybizottság (NEFE KB) politikai iránymutatása és hazai koordinációja alapján, a Társadalmi Tanácsadó Testület (TTT) közreműködésével és támogatásával, működik. A civil társadalomra nagymértékben támaszkodó végrehajtás feltétele a strukturált párbeszéd és a szerződéses kapcsolatokon alapuló együttműködés. A végrehajtáson túlmenően a HAND-del való rendszeres szakmai egyeztetés, véleménycsere, konzultáció jellemzi a működő gyakorlatot. A partnerek is igénylik ezt a tevékenységet, miközben hozzájárulásait a döntés-előkészítés fázisában messzemenően felhasználjuk. Folyamatos a kapcsolattartás a CONCORD hazai képviselőjével, mely 24 nemzeti NGO szövetség európai konföderációja és több mint 1600 NGO képviselőjét látja el az Európai intézményekben.

A kormányzati kezdeményezésű humanitárius segítségnyújtás keretében folyamatosan együttműködtünk a hazai karitatív szervezetekkel. Több, 2009-ben létrejött, vagy újratermelődött nemzetközi válság során megtapasztalhattuk, hogy a magyar társadalmi adakozási készség magas színvonalú és nagylelkű, azt a nemzetközi pénzügyi és gazdasági válság kis mértékben vetette csak vissza. Az ázsiai tájfunok és földrengések (vietnami, fülöp-szigeteki, indonéziai stb.) illetve a H1N1 okozta járványok idején is tapasztalhattunk civil aktivitást, amely jól egészítette ki a kormányzati humanitárius segítségnyújtást.

7.1. Önrész biztosítása az Európai Bizottság pályázatán nyertes civil szervezetek számára

A 2008-ban kialakított gyakorlatnak megfelelően 2009-ben is támogatást nyújtottunk az Európai Bizottság pályázatán nyertes civil szervezeteknek a szükséges önrész biztosításához, összesen 84 000 EUR értékben. A kiválasztott projektek között szerepelt a Baptista Szeretetszolgálat mozgássérült vietnami gyermekek támogatására irányuló programja, a Minority Rights Group, az Anthropolis, illetve az Artemisszió Alapítvány és a Concord Csoport tudatosságnövelésre irányuló projektjei, a DemNet V4-es államok NEFE kapacitásának növelését célzó kezdeményezése, valamint a Védegyelet fenntartható mezőgazdasági fejlődést és élelmiszerbiztonságot támogató projektje.

8. Tudatosságnövelés

8.1. Az Eurobarometer jelentése

Az Eurobarometer legfrissebb, 2009. októberben publikált felmérése „*Development aid in times of turmoil*” 2010, a szegénység elleni küzdelem európai éve alkalmával készült. A felmérésből megállapítást nyert, hogy Magyarország a fejlődő országban élők megsegítését tekintve támogató ország, a NEFE növekvő támogatottsága tekintetében pedig Magyarország az élre került. A legsúlyosabb válságjelenségnek tartott szegénység elleni küzdelemben a ráfordítások nagyságával a megkérdezettek bő egyharmada egyetért, egyötöde pedig növelését is támogatná. Elmondható tehát, hogy 2003 óta Magyarország a lehetőségeihez mért célok és eszközök megválasztásával, a civil szervezetek bevonásával olyan nemzetközi fejlesztési együttműködési tevékenységet folytatott, ami találkozik az állampolgárok messzemenő egyetértésével. A NEFE tudatosság növelése érdekében végzett kommunikációs tevékenységgel és a PR kapcsolatok révén tehát az egyenrangú nemzetközi fejlesztési partner képe alakult ki a magyar közvéleményben. Ez olyan pozitív üzenetet hordozó tény, amit politikai kommunikációnkban minden szinten közvetíteni érdemes.

8.2. Európai Fejlesztési Napok

A 2009. évi Európai Fejlesztési Napok (European Development Days – EDD) 2009. október 22-24. között Stockholmban került megrendezésre. A találkozó a fejlesztés terén a kormányzati és civil szférában aktív intézmények és szervezetek, valamint nemzetközi szervezetek (ENSZ, WTO) számára kínálkozó bemutatkozási lehetőség mellett számos magas rangú rendezvény keretében dolgozta fel a nemzetközi fejlesztési együttműködés aktuális kérdéseit. Az idei rendezvény kiemelt kérdéskörei a klímaváltozás, gazdasági válság hatása a fejlesztéspolitikára, illetve a demokrácia és a fejlesztéspolitika összefüggései voltak.

A magyar stand, jó pozíciójának és színvonalas, figyelem felkeltő megjelenésének, az új kiadványnak, illetve a munkatársak nyitottságának köszönhetően az érdeklődők széles körét vonzotta.

A következő EDD-re Brüsszelben kerül sor, a belga elnökségi periódus záró szakaszában.

8.3. Afganisztán újjáépítése című kiállítás a Budapesti Corvinus Egyetemen

A Külügyminisztérium és a budapesti kanadai nagykövetség 2009. április 8-án Afganisztán Újjáépítése címmel közös fotókiállítás nyitott meg a Budapesti Corvinus Egyetemen, amely Magyarország és Kanada afganisztáni szerepvállalásának fejlesztési törekvéseit mutatta be. A mintegy 30 fotón keresztül a biztonság, fejlesztés és kormányzás témakörével, a baghlani magyar és a kandahari kanadai Tartományi Újjáépítési Csoportok tevékenységével ismerkedhettek meg az érdeklődők. Az eddigi eredményeket szemléltető kiállításon nemcsak a magyar projekteket végrehajtó civil szervezetek és társtárcák képviselői voltak jelen, hanem a Magyarországon tanuló afgán ösztöndíjasok is, akik mind személyes élményeiken, tapasztalataikon keresztül még közelebb hozták az eddig ismeretlen, távoli világot és a helyzet javítását célzó nemzetközi, köztük magyar támogatást, erőfeszítéseket.

8.4. EU Kék Könyv

2009 novemberében jelent meg az Európai Unió ún. „Blue Book”-ja, amelynek célja az EU és az EU tagállamok afganisztáni tevékenységének, hivatalos fejlesztési támogatásának, eredményeinek bemutatása, láthatóbbá tétele¹⁷.

9. Humanitárius segítségnyújtás

A Külügyminisztérium a magyar kormányzati kezdeményezésű humanitárius segélytevékenységet 2009-ben is a hatályos jogszabályok szerint végezte, s az akciókat a Külügyminisztérium fejezeti kezelésű humanitárius segélykeretéből finanszírozta. A főosztályunk közreműködésével végrehajtott segélyakciók alapvetően az évben történt eseményekre, EU felhívásokra, katasztrófákra és humanitárius válságokra reagáltak.

A Lisszaboni Szerződés az Európai Unió humanitárius segítségnyújtását alapjaiban változtatta meg. A legfontosabb újítás, hogy a humanitárius segítségnyújtás önálló szakpolitikaként jelenik meg, így a korábbinál markánsabb szerephez juthat az Európai Unió külső fellépései során. Már a szerződés hatálybalépését megelőzően az élelmiszersegély (food aid) témája a DG ECHO-hoz került, tanácsi szinten pedig megalakult, és a humanitárius segítségnyújtással kibővített mandátummal 2009 januárjában megkezdte munkáját az Élelmiszersegélyekért és a humanitárius segítségnyújtásért felelős tanácsi munkacsoport.

A Lisszaboni Szerződés által hozott intézményi változásokat a Külügyminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatában is tükröztettük: főosztályunk elnevezésébe bekerült a humanitárius segítségnyújtásra való utalás.

A kormányzati kezdeményezésű humanitárius segélytevékenységet 2009-ben is a tárcaközi Humanitárius Segélykoordinációs Munkacsoport (HUMSEKO) tagjaival együttműködve, készítettük elő és hajtottuk végre. Munkánkban fontos szerepet játszottak a hazai karitatív szervezetek és a Magyar Vöröskereszt. A hatékonyság érdekében a személyes megjelenést követelő ülések helyett az írásbeliségre törekedtünk, tekintettel arra, hogy a válságok sürgősségi szakaszában a hazai karitatív szervezetek szinte mindenhol megelőzték a kormányzati fellépést, a már kifejtett pénzügyi okok miatt.

A korábbi évekhez hasonlóan 2009-re is jellemző volt, hogy katasztrófák és humanitárius válságok esetén, elsősorban a segítségnyújtás sürgősségi szakaszában különösen szorosan együttműködtünk a társtárcákkal. Az ÖM/Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság nemzetközi kapacitásai az indonéz segítségnyújtás és a DRR stratégia megvalósítása során, az Egészségügyi Minisztérium pedig a H1N1 járvány kapcsán nyújtott segítséget.

2009-ben további csökkenés történt a humanitárius segítségnyújtásra rendelkezésre álló fejezeti kezelésű előirányzaton: míg 2008-ban 30 millió, addig 2009-ben 10 millió HUF állt rendelkezésre. E csekély összeget oly módon kommunikáltuk partnereink és az Európai Unió felé, hogy egy „induló összegről” beszélünk, ami humanitárius események bekövetkeztekor, kormányzati tartalékból, egyedi döntés alapján kiegészülhet.

A szűkös források kedvezőtlenül hatottak a hazai humanitárius partnerekkel való együttműködésére és koordinációra. A KÜM koordinációval működő kormányzati oldal, eszközök híján csak rendkívül korlátozott módon tudott a hazai humanitárius szervezeteknek nemzetközi akciókban partnere lenni, bár ők erre minden humanitárius válság esetén nyitottak és kezdeményezőek voltak.

¹⁷ A magyar tevékenységet szintén ismertető angol nyelvű kiadvány megtalálható az alábbi honlapon: http://www.delafg.ec.europa.eu/en/downloadable_documents/EUBlueBookAfg_2009.pdf.

A 2009-ben történt nagyobb természeti katasztrófák esetében alapvetően mégis azt a korábban kialakított gyakorlatot folytattuk - bár kisebb pénzügyi támogatással - hogy a válság sürgősségi szakaszában már a helyszínen működő magyar NGO-k partnereként társ-finanszírozást ajánlottunk ki pályázatás útján humanitárius projektek végrehajtására.

A túlzott megszorítás mellett segítségünkre volt, hogy korábbi pénzügyi maradványokból három 2009-ben akuttá válságban/konfliktusban tudtunk támogatást nyújtani, illetve projektre pályázatot kiírni, ezek a Gázai, Sri lankai és Pakisztáni eseményekhez kötődtek.

Koordinatív feladataink ellátását nagymértékben segítették az EU MIC¹⁸ jelentései, felhívásai, amelyek az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságon keresztül jutottak el hozzánk.

2009-ben tehát a Külügyminisztérium által kezelt előirányzatból, bilaterális vonatkozásban: 10 millió Ft (2009-ben történt humanitárius események kapcsán) + 38.907.672 Ft (sri lankai rehabilitációs pályázatra) és 14.000.000 Ft (pakisztáni rehabilitációs projektre) továbbá az UNRWA-hoz 50 000.000 Ft-os gázai egészségügyi rehabilitációs projekt címen vállalt segítségnyújtást, összesen 112.907.602 Ft.

9.1. Humanitárius segítségnyújtási akciók nemzetközi koordinációja

A természeti katasztrófák és katonai konfliktusok 2009-ban is széleskörű nemzetközi koordinációt igényeltek a humanitárius tevékenységet folytató szervezetektől, az akciókat finanszírozó kormányoktól, nemzetközi szervezetektől és a civil társadalom közösségeitől.

Az EU-n belül a DG ECHO főigazgatósága látja el a koordinációs feladatokat a közösségi és a tagországi finanszírozású humanitárius tevékenység között. Ez a humanitárius koordinációja kiterjed más globális nemzetközi szervezettel folyó együttműködésre is.

Az előző évekhez hasonlóan 2009-ben is aktívan részt vettünk az újonnan alakult COHAFA tanácsi munkacsoport munkájában, valamint a Humanitárius Segélykoordinációs Bizottság (HAC) munkájában. Az új munkacsoport legfontosabb feladata, hogy átfogó, közös válság-elemzésekkel segítse elő az EU és a tagországok színvonalasabb, hatékonyabb és összehangoltabb humanitárius tevékenységét, lássa el szakpolitikai segítséggel a vezetői fórumokat a jobb és hatékonyabb döntések meghozatala érdekében.

Genf- GHD-Koordinációs munkacsoport segíti a tagországokat abban, hogy módszeresen elsajátítsák és átültessék a gyakorlatba a GHD elveit.

A bilaterális humanitárius akciók mellett, a korábbi évek gyakorlatának megfelelően, önkéntes kormányzati támogatással továbbra is hozzájárultunk több nemzetközi humanitárius szervezet célprogramjához. 2009-ban magyar kormányzati támogatást kapott az ENSZ CERF¹⁹, a UNHCR²⁰, az IOM²¹ és az ENSZ Világélelmelési Programja.

A gázai háborút követően került sor 2009 márciusában a Sarm el-Sheik-i donorkonferenciára, amelyen a magyar kormány 50 millió forintos felajánlást tett. A felajánlást az UNRWA-n keresztül, címkézett átutalással és felhasználással gázai egészségügyi intézmény rehabilitációjára fordítottuk.

A 2009. évi humanitárius segélyezés összesítő adatait a 13. számú melléklet tartalmazza.

¹⁸ Monitoring and Information Center

¹⁹ CERF: Central Emergency Respond Fund

²⁰ UNHCR: United Nations High Commissioner for Refugees

²¹ IOM: International Organization for Migration

9.2. Részvételünk a hazai és nemzetközi humanitárius kapacitás-építésben

Arra törekszünk, hogy a humanitárius partnerség jegyében a kormányzati és társadalmi végrehajtó közeg szakszerűbben és megfelelő ismeretek birtokában lássa el feladatát. Ezért hazai kapacitásépítési programok szervezéséhez fogtunk. A HUMSEKO elnöke (külügyi szakállamtitkár) felkérésére először az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság tevékenységével ismerkedhettek meg a diplomaták, társmiszteriumok munkatársai és a karitatív szervezetek képviselői. Ezt az önképző tevékenységet 2010-ben is folytatjuk.

9.3. Segély- Rehabilitáció-Fejlesztés (LRRD) stratégia alkalmazása

A magyar humanitárius segítségnyújtásban is megjelenik, az EU által is szorgalmazott ún. LRRD²² stratégia alkalmazása, amely fontos eszközzé vált a válságot követő stabilizáció időszakában. Ilyen programok futottak Indonéziában, illetve futnak Sri Lankán.

9.4. Monitoring, ellenőrzés, értékelés

2008-ben központból kiinduló helyszíni monitoring tevékenységet nem folytattunk. Több esetben támaszkodtunk ugyanakkor a külképviseleteink segítségére, ellenőrző tevékenységére a segélyek célba-juttatásánál, átadásánál.

9.5. Kommunikáció

2009-ban a humanitárius témájú hazai kommunikáció, különösképpen a bemutatott TV filmek, de az írott sajtó tekintetében is alapvetően NGO-centrikusak voltak. Ezt feltehetően azzal van összefüggésben, hogy az NGO-k részfinanszírozást vállalnak forgatócsoportok, tudósítók kiküldésében.

Annak ellenére, hogy a sajtóval kiegyensúlyozottabb kapcsolataink vannak és az újságírók többsége a hazai humanitárius tevékenységet nemzetközi összehasonlításban vizsgálja,- s így látható válik az is, hogy a magyar humanitárius tevékenység a kevés felhasználható forrás ellenére is jó színvonalú -, a karitatív szervezetek részéről a kormányzati finanszírozást érintő kritika gyakran tágabb értelmezést kapott. A kormányzati szándék azonban nem változott, továbbra is a humanitárius partnerség folytatásán, sőt kiszélesítésén fáradozunk, s nem teszünk le a sajtóval folytatandó együttműködés szükségességéről. Ebben partnereink a KÜM kommunikációval foglalkozó társfőosztályok is.

A gyorsreagálást jelentősen megnehezíti, adott esetben is lehetetleníti, hogy a Külügyminisztérium előirányzatán csekély összeg áll rendelkezésre, humanitárius katasztrófa bekövetkezése esetén a kormányzati tartalékból, külön kérelemre történik átcsoportosítás. Ez a legfontosabb, sürgősségi szakaszban akár több napos késedelmet is okozhat.

Megerősítve látjuk azt a 2008. évi javaslatunkat, hogy méltányos összeg álljon a KüM rendelkezésére, s rendkívüli esetben annak felhasználásáról, a tárcaközi koordinációt követően a külügyminiszter dönthessen.

Erre azért is szükség van, mert 2007 februárjában a NEFE TB határozattal fogadta el, hogy a magyar kormányzati humanitárius gyakorlatban is alkalmazza a Good Humanitarian Donorship elveket, amelyek alapvetően a gyors, hatékony, átlátható humanitárius segélyezést célozzák

²²LRRD: Link between Relief, Rehabilitation and Development

meg. A tagországok számára a GHD²³ alkalmazását a 2007 decemberében elfogadott „EU Humanitárius Konszenzus” már követendő normaként fogalmazza meg.

Mivel továbbra sem nyújtunk humanitárius segítyt egyetlen egy strukturális humanitárius válságban szenvedő afrikai országnak sem, akut válságban szenvedők közül egyedül a Kongói DNK-nak adtunk szimbolikus nagyságrendű segítyt, de pl. Szudánnak, Csádnak, Szomáliának, illetve a szárazság, éhség sújtotta országoknak semmit nem adtunk. Indokolttá válik Afrika feltérképezése a magyar humanitárius segítyezés szempontjából. Az LRRD stratégia jegyében ezekhez humanitárius segítyakciókat kezdeményezhetnénk.

Afrika segítyezését a hazai karitatív szervezetek is vizsgálják (pl. Máltai Szeretetszolgálat-Kenya, AHU, Afrikáért Alapítvány -Kongói DNK, stb.). A kérdés számukra annak eldöntése, milyen témakörben induljanak el (AIDS-elleni program, NGO-k segítyése, oktatás stb.) Javasoljuk, hogy támogassuk ezeket a kezdeményezéseket, s pl. magas szintű látogatások esetén, vagy külön jószolgálati küldöttségekkel kormányzati oldalról is adjuk ennek jelét.

²³ GHD: Good Humanitarian Donorship

Feladatok 2010-re

1. Felkészülés a 2011-es magyar elnökségre
2. A nemzetközi fejlesztési együttműködésről és humanitárius segítségnyújtásról szóló törvény véglegesítése, a hatálybalépéshez szükséges intézkedések megtétele, a végrehajtási szabályok kihirdetése
3. Tevékenységünk folytatásával hozzájárulás Afganisztán békéjének és stabilitásának biztosításához és fenntartásához, a szegénység csökkentéséhez – a PRT mandátumának esetleges meghosszabbítására vonatkozó politikai döntés függvényében
4. A Bosznia Hercegovinára vonatkozó országstratégiai dokumentum felülvizsgálata
5. A Szerbiára vonatkozó országstratégia tartalmi megújítása
6. A rendelkezésre álló pénzügyi keretek függvényében a nemzetközi fejlesztési együttműködési és humanitárius segítségnyújtási tevékenység folytatása
7. A végrehajtó szakintézmény beszerzésére vonatkozó közbeszerzési eljárás lebonyolítása és szerződéskötés a nyertes ajánlattevővel
8. Kommunikációs stratégia kidolgozása a nemzetközi fejlesztési együttműködésre

1. sz. melléklet: A fejezeti kezelésű előirányzatok relációnkénti hasznosítása

Bosznia Hercegovina

„History for the Future – Towards reconciliation through history education in BiH” – projekt Bosznia-Hercegovinában az oktatás terén súlyos gondok nehezítik az ország által vállalt nemzetközi kötelezettségek teljesítését, így az intézményi szerkezet töredezettsége, sokrétűsége. Felügyeleti intézményrendszerrel, oktatási jogkörökkel valamennyi államigazgatási szint rendelkezik, a 14 oktatási miniszter ugyan rendszeresen találkozik és felállt a közép- és felsőfokú oktatási ügynökségek hálózata is, amely szakmai tanácsadással (ajánlások szintjén) foglalkozik, de komoly előre lépés nem történt. A legsúlyosabb problémának pedig a szegregáció kérdése tekinthető. Az etnikailag „megtisztított” területeken a visszatelepülő elüldözöttek számára létrehozták a „két iskola egy tető alatt” modellt. Ezekben két nemzet gyermekei egy tető alatt, de egymástól teljesen elkülönítve, külön tantervek alapján tanulnak.

A történelem oktatása pedig különösen fontos szerepet játszhat mind az ellentétek fenntartásában, mind azok feloldásában. Bosznia-Hercegovinában a történelem egy olyan eszköz, amely - mint bármely konfliktus utáni országban - komoly ellentéteket élezhet ki, gyakorlatilag folyamatosan megosztja az embereket. A történelem egyes interpretációi negatív értelemben erősítik a nemzeti, nemzetiségi identitást. A történelemkönyvek attól függetlenül, hogy bosnyák, szerb vagy horvát oldalról beszélünk sokszor bántó és megosztó módon mutatják be különösen a 20. század eseményeit. Az egyes nemzetiségek értelmezései sokszor felnagyítják a „saját” sérelmeket és hibáztatják a többi alkotmányos nemzetet.

A Magyarország által is – 25 000 EUR-val – támogatott projekt célja, hogy a történelemoktatásban közös értékek és szabványok alakuljanak ki, amelyek követik az EU hasonló értékeit és szabványait. Az egész ország történelemoktatását azonos alapokra kívánja hozni, amelynek fő vonala a békés együttélés víziója.

2009-ben lezárultak a 2008-ban elindított mikroprojektjeink, illetve az iskolai aknaveszéllyel kapcsolatos oktatás terén 2008-ban megkezdett tevékenység folytatása ismét támogatottságot kapott. 2009-ben az alábbi 5 mikroprojekt elindítására került sor, melyek megvalósítása 2010-ben is folytatódik:

- Áthidaló támogatás a bosznia-hercegovinai EU Info Központoknak;
- Aknaveszéllyel kapcsolatos oktatás;
- A béke és stabilitás növelése, a toleranciára és az emberi jogok tiszteletére épülő társadalom kialakulásának segítése, a fiatalok bevonásán keresztül;
- Ifjúsági szervezetek kapacitásainak tréning útján történő erősítése a Republika Srpskában;
- Vitakultúra fejlesztése 30 középiskola bevonásával.

A Honvédelmi Minisztérium 2009 során egy szakértő GCSP²⁴ biztonságpolitikai tanfolyamán történő részvételét finanszírozta, illetve támogatta a bosznia-hercegovinai Békétámogató Műveletek Kiképző Központ²⁵ működését.

Az országban kötött segélyhitelezés keretében megvalósuló projektek részleteit a 12 számú melléklet tartalmazza.

²⁴ GCSP: Geneva Centre for Security Policy

²⁵ Peace Support Operations Training Centre – PSOTC, Butmír

Moldova

2009-es projektjeink keretében képzést tartottunk moldovai diplomaták részére a konzuli érdekvédelem jogszabályi és szervezeti felépítése területén, illetve hozzájárultunk a II. Gagauz Világkongresszus, valamint a Dnyeszter-Eurorégió alapító konferenciájának megszervezéséhez. NEFE tevékenységünk emellett 2009-ben is kiegészült a Chisinaui Nagykövetség által megvalósított mikroprojektekkel, melyek keretében hozzájárultunk a Fejlesztési és Társadalmi Kezdeményezések Intézete civil társadalmi könyvtárának, valamint a Comrati Egyetem számítástechnikai laborjának felszereléséhez, illetve folyamatban van a moldovai Központi Nővényegészségügyi Felügyelőség laboratóriumának felszerelése.

A Dnyeszter Eurorégió létrehozására irányuló projekt 2009-es NEFE tevékenységünk egyik kiemelkedő sikere volt. Az Eurorégió létrehozását Ukrajna kezdeményezte, egyik fő célja a regionális határ menti együttműködés fejlesztése Moldovával EU-s partnerek tapasztalataira alapozva, illetve az ország reintegrációs folyamatának elősegítése a szakadár Dnyeszter-mellék északi régiójának bevonása révén. A projekt jelentősége abban rejlik, hogy a reintegráció politikailag rendkívül érzékeny kérdését szociális, gazdasági eszközökkel igyekszik kezelni, hozzájárulva ezzel az érintett felek közötti konstruktív dialógus kialakításához. A kezdeményezés sikerét igazolja, hogy Igor Szmirnov transznisztriai vezető dr. Varga György nagykövettel folytatott kétoldalú megbeszélése során támogatásáról biztosította a projektet.

A projekt első fázisában NEFE keretből 1 100 000 Ft-tal támogattuk az érintett régiók vezetőivel 2009. februárjában, a moldovai Szorok városában tartott alakuló konferencia megszervezését, melynek eredményeként létrejött a Dnyeszter Eurorégió Munkabizottság, mely kidolgozta az Eurorégió alapító dokumentumát.

2010-ben további 5 600 000 Ft-tal támogatjuk a projekt második fázisának megvalósítását, melynek keretében a korábbi eurorégiós kezdeményezés résztvevőinek tanulmányútjára kerül sor a Kárpátok Eurorégióba. A projekt az EU és a UNDP²⁶ társfinanszírozásában valósul meg, végrehajtója az ICDT²⁷.

2009 során támogatást nyújtottunk a II. Gagauz Világkonferencia megvalósításához, melynek célja a különböző államokban élő gagauz diaszpórák közötti együttműködés erősítése. A török eredetű gagauz kisebbség támogatása különös jelentőséggel bír, mivel a gagauz az egyetlen olyan közép- és kelet-európai kisebbség, mely széleskörű belső autonómiával, önálló kormánnyal és parlamenttel rendelkezik. A program lebonyolításához 870 000 Ft-tal járultunk hozzá.

A Moldovában élő gagauz közösség támogatása egy előkészítés alatt álló egészségügyi projektünkben is megjelenik: 2010-ben orvosi műszerek beszerzésére kerül sor 30 000 000 Ft értékben, mellyel a Vulcanesti kórház felújításához kívánunk hozzájárulni. A gagauz fél becslései szerint a korszerű diagnosztikai központ mintegy 80 000 ember számára biztosít majd megfelelő szintű ellátást. A készülékek beszerzésére irányuló közbeszerzési pályázat 2009 decemberében kírásra került, a beérkezett ajánlatok elbírálása folyamatban van.

További előkészítés alatt álló projektjeink főként az EU integráció támogatását tartják szem előtt: 2010 folyamán kívánjuk megkezdeni az EU-Moldova Szabadkereskedelmi Megállapodás moldáv tárgyalódelegációjának szakmai felkészítését, melynek érdekében már 2009-ben komoly

²⁶ UNDP: United Nations Development Programme

²⁷ ICDT: International Center for Democratic Transition

előkészületek történtek. Emellett forrásokat különítettünk el az EU-val folytatott pénzügyi tárgyalásokhoz nyújtandó szakmai felkészítésre is.

Az EU integráció támogatását célzó projektek mellett döntés született továbbá moldáv pszichológusok OKF által szervezett krízis intervenciós szemináriumán való részvételének támogatásáról, illetve a Moldovai Nemzeti Adatvédelmi Központ támogatására irányuló mikroprojekt lebonyolításáról.

Szerbia

A szerb EU- Integrációs Hivatallal kialakult együttműködés, és a 2009 – 2010-re kialakított éves munkatervek jegyében három, Szerbia EU-integrációját támogató projekt tervezését kezdtük meg 2009-ben. *A twinning témájú budapesti képzés megvalósítására még 2009 során sor került, majd a képzés folytatásaként megtartott belgrádi szeminárium, illetve az EU-integrációs Hivatal kommunikációs szakembereinek képzésére már 2010 januárjában került sor.*

2009-ben befejeződött a 2008-ban támogatott mikroprojektek megvalósítása, illetve a CESID²⁸ civil szervezet választási törvény reformjának elősegítését célzó projektjének mikroprojekt keretében történő folytatása 2009-ben is támogatást nyert. Továbbá képzés keretében hozzájárultunk a kisebbségi önkormányzati választásokhoz. 2009-ben ismét 5 mikroprojekt elindítására került sor, melyek közül a Novi Pazar-i gimnázium nyelvi laborjának felszerelése megvalósult, az alábbiak megvalósítására pedig 2010-ben kerül sor:

- A választási törvény reformjának kutatások, a lakosság bevonása útján történő támogatása;
- A regionális fejlesztés intézményi alapjainak kialakításának támogatása, a magyar tapasztalatok bemutatása;
- Multi-etnikus területek önkormányzatainak szerepének erősítése az emberi jogok és kisebbségi jogok biztosításának gyakorlati megvalósításában,
- Óbecsei kulturális központ felújításának, bővítésének támogatása.

A Honvédelmi Minisztérium 2009 során egy szakértő GCSP biztonságpolitikai tanfolyamán történő részvételét finanszírozta.

Vietnam

A Központi Statisztikai Hivatal két munkatársának vietnami látogatásán (2009. június 25.-július 3.) a statisztikai rendszer menedzselése, a Hivatal koordinációs szerepe szerepelt a napirenden; a program értéke 2 970 061 Ft. A Vietnami Állami Számvevőszék (SAV) 2009. március 6-27. között Hanoiban tartott szakértői előadásorozatának témája a számvevő jelentések elkészítése, költségvetések tervezésének auditálása volt; a program értéke 3 775 276. A vietnami Pénzügyminisztérium 2009. június 22-29. között nyolc főt delegált magyarországi látogatásra, melynek keretében megvitatták a kötvénypiacokkal, államkötvényekkel és a piaci információk rendszerekkel kapcsolatos kérdéseket, 381 587 Ft értékben.

2009-ben két új mikro projektet támogattunk:

A magyar baromfi fajták tenyésztésének kiterjesztését célzó projekt keretében az Észak-Vietnamban már létrejött magyar-vietnami kétoldalú kutatási és tenyésztési együttműködés továbbvitelét valósítjuk meg Dél-Vietnam trópusi klímájú területein. A 10 000 EUR értékű mikro projekt elősegíti a baromfitenyésztés ottani körülményeknek megfelelő adaptációját és elterjesztését.

²⁸ CESID: Centar za Slobodne Izbore i Demokratiju (Center for Free Elections and Democracy)

A fa-alapú erőmű modell kidolgozását célzó mikro projekt egy kis teljesítményű, erdészeti faanyag hasznosítására települő erőmű megvalósíthatósági tanulmányának elkészítése, összesen 15 000 EUR értékben. A projekt a környezetvédelmen túl a fenntarthatóságra is komoly hangsúlyt fektet, emellett munkahelyteremtő lehetőségeket rejt magában.

A kötött segélyhitelezés a Vietnamban megvalósuló magyar NEFE-tevékenység igen fontos szegmense. A kötött segélyhitel nyújtás révén lehetőség nyílik a magyar export növelésére, vietnami gazdasági helyzetünk erősítésére. Gazdasági kapcsolataink kiszélesítésének legfontosabb eszköze, és a következő években a magyar exportot potenciálisan leginkább elősegítő tényező lehetnek a kötött segélyhitel megállapodások, amelyek előkészítését, bonyolítását – az NFGM szakmai felügyelete mellett – az EXIMBANK végzi. 2009. szeptember 18-án írtunk alá egy 60 millió EUR értékű megállapodást, amely a Can Tho Kórház egészségügyi infrastruktúrájának fejlesztését célozza.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesületen keresztül 2009-ben 1 millió Ft értékű humanitárius segélyt nyújtottunk Vietnammal.

Afrika

Az IRM-NOK szakmai együttműködésével 2009-ben afrikai résztvevők bevonásával egy képzési projekt támogatására került sor. A projekt 1 fő *ghánai* és 1 fő *tanzániai* rendőr 2 hetes budapesti képzéséhez járult hozzá 2009 végén – 2010 elején. A két rendőr a civil válságkezelés területén bővíthette ismereteit.

Kenya

2009 novemberében lezárult a Slums Information Development & Resource Centres²⁹ 2008-ban indított „Hozzáférés és Támogatás Biztosítása Oktatás Útján” mikroprojekt. A projekt Nairobi nyomornegyedében élő fiatalok információhoz, tanulási lehetőségekhez jutását támogatta internetskávézó létrehozása és üzemeltetése útján.

A Honvédelmi Minisztérium 2009-ben is hozzájárult a GCSP Global Scholarship Fund nevű alapjához egy 'gender specific scholarship' ösztöndíjjal 12000 CHF (2 163 240 Ft) értékben, melyet a *kenyai* külügyminisztérium tisztségviselője nyert el. A program a nők részvételét támogatja a biztonsági szektor reformjában.

Dél-Afrikai Köztársaság

Lezárult a 2008-ban megkezdett Yithuba Lami szervezet által indított Johannesburg nyomornegyedeiben élő utcagyerekek támogatását célzó projekt, mely a végrehajtót ért sorozatos betörések miatt csak részben tudta megvalósítani a kitűzött programot, mégis jelentősen hozzájárult e sérülékeny csoport támogatásához, foglalkoztatásához.

Mikroprojekt keretében 2009-ben folytatódott a 2008-ban megkezdett, a sizanani katolikus misszió által Gauteng tartományban működtetett gyermekotthon támogatására irányuló projektünk. A gyermekotthon szegénynegyedekben élő mozgássérült gyermekek napközi-otthonos gondozását végzi, akiknek nevelésében 2003 óta a Pető-módszert is alkalmazzák. A program egyaránt lehetővé teszi a gyermekek szakszerű nevelését és a szülők munkavállalását. A projekt további egy évi működéséhez történő hozzájárulás 2009-ben is támogatást nyert, így 2010-ben is hozzájárulunk a gyermekotthon tevékenységének finanszírozásához.

Mauritánia és Algéria

A Honvédelmi Minisztérium ZMNE Békepartnerségi Katonai Nyelvképzési Központjában katonatisztek angol, francia és német nyelvi képzsét, vizsgatételét támogatta.

²⁹ SIDAREC

Koszovó

Koszovóban 2008-2010-re előirányzott fejlesztési programunk megvalósítása folytatódott, mely az alábbi főbb területekre összpontosít:

- I. Az új koszovói okmányrendszer kiépítésének támogatása;
- II. Kapacitásfejlesztés az önkormányzati és államigazgatási területeken;
- III. Mezőgazdasági, vízgazdálkodási és kulturális örökség helyreállítási projektek támogatása.

Az új Koszovói okmányrendszer kiépítésének támogatása keretében, közbeszerzési eljárás eredményeképpen a Pénzjegynyomda Zrt. 1,6 millió darab 9 különböző másodlagos állampolgári bírály okmányt szállított le a koszovói Belügyminisztérium részére. A projekt egyértelmű sikerét jelzi, hogy lezárását követően üzleti alapú együttműködés indult el a felek között, melynek eredményeképpen a Pénzjegynyomda Zrt. további okmányok leszállításra kapott megrendelést a koszovói féltől, immár üzleti alapon.

Államigazgatási és önkormányzati kapacitásépítő programunk keretében budapesti tanulmányút és pristinai egy hetes szeminárium keretében megvalósult a koszovói külügyminisztérium munkatársainak képzése, a CEU³⁰ szakmai együttműködésével megvalósult kétszer egy hetes önkormányzati képzésünk és 4 budapesti látogatás keretében sor került a koszovói parlament munkatársainak továbbképzésére.

2009 őszén megkezdődött a mezőgazdasági és vízügyi szakemberek gödöllői Szent István Egyetemen történő továbbképzésének előkészítése, a képzés első résztvevői 2010 márciusában érkeznek. Folyamatban van a Pristinai Tudományos és Művészeti Akadémia elektronikus könyvtárának létrehozása. Az NGO-k munkatársainak képzésére, illetve a műemlék helyreállítására irányuló projektünk vonatkozásában pedig folyamatban van a résztvevők, illetve a helyszín kiválasztása. Továbbá az elfogadott 300 milliós programon felül gesztusértékű felajánlásként 30.000 euróval támogattuk a koszovói ICO³¹ működését.

A Honvédelmi Minisztérium CIMIC³² projektek kivitelezésén keresztül járult hozzá az ország stabilitásának növeléséhez.

Jemen

2009. május 3-30. között a Budapesti Corvinus Egyetemen 5 jemeni diplomata 10 afgán és 4 palesztin kollégával egyetemben sikeres diplomataképzésen vett részt, melynek keretében ismereteiket bővítették. A képzés végén a diplomaták oklevelet kaptak. A projekt összértéke 27 478 115 Ft.

Kiírásra került a jemeni Szaladin kórház számára a különféle orvosi eszközök és berendezések szállításához kapcsolódó közbeszerzési eljárás, összesen 57 183 048 Ft értékben.

Kirgizisztán

A Honvédelmi Minisztérium ZMNE Békepartnerségi Katonai Nyelvképzési Központjában kirgiz katonatisztek angol, francia és német nyelvi képzését, vizsgatételét támogatta.

2009. április 19-25. között sikeresen lezajlott a kirgiz-moldovai-ukrán diplomataképzés, melynek keretében összesen 15 (5 kirgiz - 5 moldáv - 5 ukrán) diplomata vett részt szakmai képzésen a Külügyminisztériumban. A kurzus célja a magyar külpolitika különböző irányainak, gyakorlatának megismertetése, egy-két speciális kérdéskörrel kapcsolatos tapasztalatok átadása,

³⁰ CEU: Central European University

³¹ ICO: International Civilian Office

³² CIMIC: Civil-military cooperation

a Külügyminisztérium szervezetének és működésének megismerése volt. A képzés végén a diplomaták oklevelet kaptak. A projekt összértéke 14 490 000 Ft.

Laosz

A Fund Assistance to Disaster Victims-en keresztül 2009-ben 560 000 Ft értékű humanitárius segélyben részesítettük Laoszt.

2009 márciusában egy kormányközi, 8,6 millió USD értékű kötött segélyhitel keret-megállapodás aláírására került sor Vientiane-ban. A forrás három mezőgazdasági farm modernizációjára, bővítésére és egyben tápüzemek létesítésére fordítható a partnerországban, megnyitva a lehetőséget az első magyar segélyhitel projekt megvalósítására és a magyar vállalatok export-lehetőségeinek bővítésére az indokínai régióban.

Mongólia

A Környezetvédelmi és Vidékfejlesztési Minisztérium egy vízügyi projekt keretében a Herlen-Dalaj-nur vízgyűjtő komplex vízgazdálkodási-fejlesztési projekt előkészítő dokumentumainak kidolgozásában vesz részt; a projekt értéke 3 450 000 Ft értékű. A magyar-mongol vízügyi együttműködés az 1970-es évekre nyúlik vissza, magyar közreműködéssel valósult meg a Herlen vízgyűjtő regionális keretterve, illetve a Herlen folyóból a Góbiba történő vízátvétel tervét szintén magyar vállalat (VIZITERV) készítette.

A Magyar Vöröskereszt segítségével 297 890 Ft értékű gyógyszeresomagot szállítottunk ki humanitárius segélyként Mongóliába.

Montenegró

A Honvédelmi Minisztérium ZMNE Békepartnerségi Katonai Nyelvképzési Központjában montenegrói katonatisztek angol, francia és német nyelvi képzését, vizsgatételét támogatta.

Az országban kötött segélyhitelezés keretében megvalósuló projektek részleteit a 12 számú melléklet tartalmazza.

Ukrajna

2009-es ukrajnai NEFE tevékenységünk főként a TBC helyzet orvoslására irányult. 2009. szeptember 21-én Bacskai József főkonzul és Scherczer Károly konzul a Külügyminisztérium Nemzetközi Fejlesztési Együttműködési projektje keretében számítógépeket adott át a Beregszászi Kórház TBC részlege, TBC rendelő intézete, valamint roma orvosi rendelője számára a kórház gyógyító és betegség megelőző tevékenységének támogatása céljából. Emellett humanitárius segély formájában támogatást nyújtottunk a H1N1 fertőzés leküzdéséhez is.

Egészségügyi, illetve humanitárius vonatkozású projektjeink mellett a Honvédelmi Minisztérium finanszírozásával ukrán katonák részvételét biztosítottuk a ZMNE Békepartnerségi Katonai Nyelvképzési Központjának (BKNYK) 3 hónapos angol, német, illetve francia nyelvtanfolyamán.

Irak

2009. szeptember 27 – október 10. között az EUJUST LEX misszióval való korábbi sikeres együttműködés folytatásaként két iraki rendőrtiszt képzését támogattuk 2.710.000,- Ft-tal. A programot az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Nemzetközi Oktatási Központja hajtotta végre.

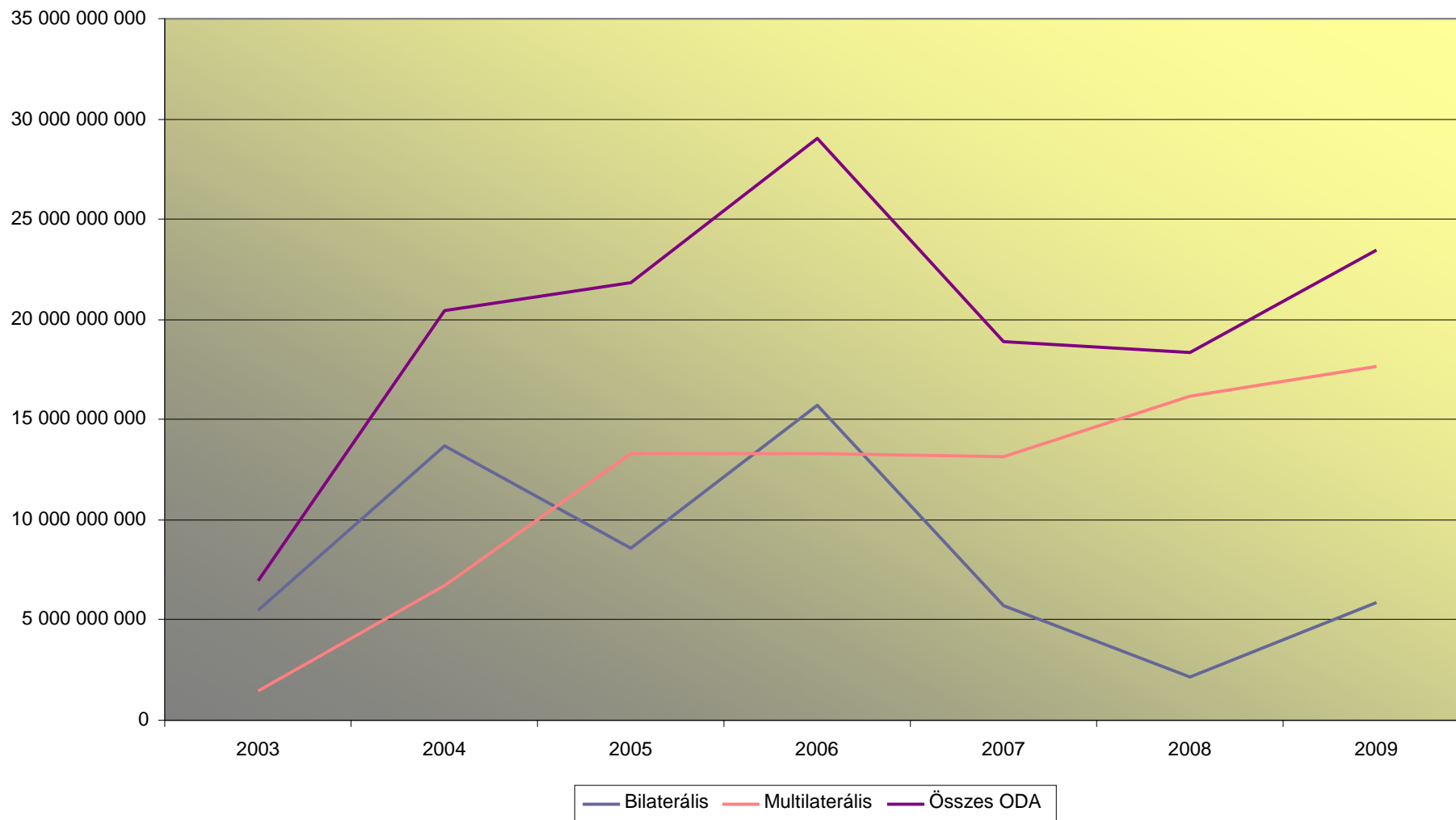
A szintén az EUJUST LEX-szel való együttműködés folytatásaként további két büntetés-végrehajtási szakember szakmai gyakorlatát támogatjuk, melyet a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága várhatóan 2010-ben fog megvalósítani. A támogatás értéke 2,9 millió Ft.

Afganisztán

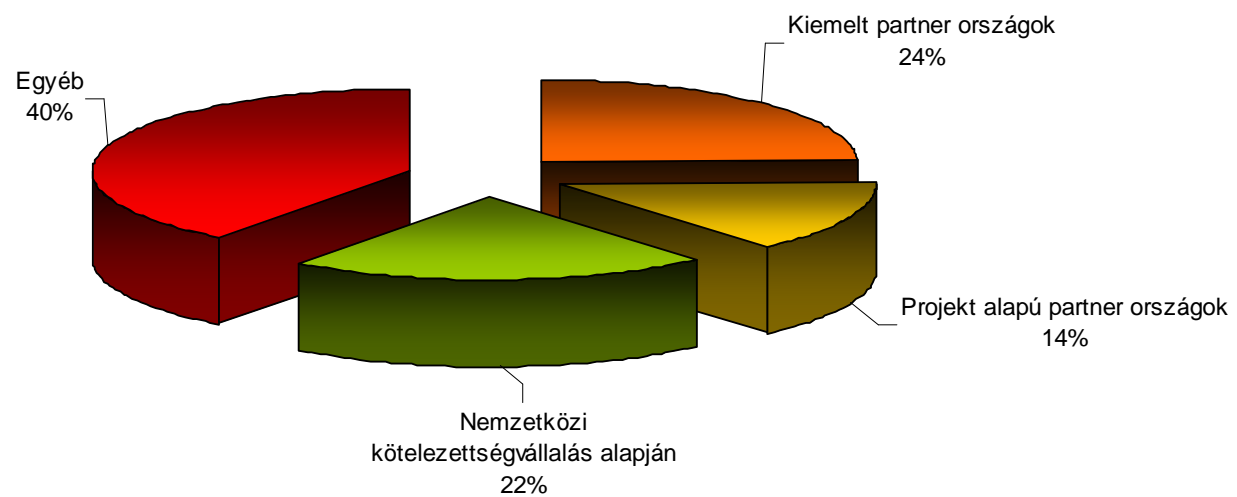
CIVREP-ünk javaslatára sikeresen bekapcsolódtunk a Roots of Peace amerikai NGO és az afgán Mezőgazdasági Állattenyésztési és Öntözésügyi Minisztérium Világbank által finanszírozott 25 millió dolláros gyümölcsfa telepítési projektjébe. A tisztán piaci indíttatású program magyar segélyelemekkel történő kiegészítésével több, mint kétezer család nőtagja (kb. húszezer fő) tudja teljesíteni a Világbank által megkövetelt önrész kifizetését, amelyre önmaguktól nem lennének képesek, és ráadásul 20-25 éves biztos megélhetést nyújtva. A program jelentőségét a jövedelemgeneráló jellege mellett elsősorban a pozitív társadalmi hatása adja.

További támogatásban részesítettük az IRM büntetés-végrehajtási kapacitásépítési projektjét (13 millió Ft), melynek megvalósítása előkészítés alatt áll. 2008-as projektjeink közül több 2009-ben is folytatódott, köztük az afgán-jemeni-palesztin diplomaták (ld. Jemennél), illetve a Demokratikus Átalakulásért Intézet politikusok és választási szakemberek képzésére irányuló projektjei.

2. sz. melléklet: Az ODA alakulása 2003-2009

3. sz. melléklet: KÜM bilaterális tevékenységének megoszlása ország csoportok szerint

4. sz. melléklet: KÜM Bilaterális támogatás, jogcím szerinti bontásban

Ország	NEFE (HUF)	PRT (HUF)	Humanitárius segély (HUF)	Demokrácia támogatás (HUF)	KÜM Összesen (HUF)
Bosznia Hercegovina	42 555 008			5 498 827	48 053 835
Moldova	19 421 388		4 006 331	4 500 000	27 927 719
Palesztin Hatóság	61 537 819		50 023 513		111 561 332
Szerbia	116 159 333			7 056 951	123 216 284
Vietnam	19 868 154		1 000 000		20 868 154
Kiemelt partner országok összesen	259 541 702	0	55 029 844	17 055 778	331 627 324
Dél Afrikai Köztársaság	3 655 017				3 655 017
Jemen	1 569 435				1 569 435
Kambodzsa	4 404 046				4 404 046
Kenya	4 407 755				4 407 755
Kirgiz Köztársaság	7 096 462				7 096 462
Koszovó	146 341 777			7 591 761	153 933 538
Mongólia			297 890		297 890
Ukrajna	18 502 887				18 502 887
Projekt alapú partner országok összesen	185 977 379	0	297 890	7 591 761	193 867 030
Afganisztán	16 618 177	276 000 000			292 618 177
Irak	2 710 000				2 710 000
Nemzetközi kötelezettségvállalás alapján összesen	19 328 177	276 000 000	0	0	295 328 177
Albánia				4 320 924	4 320 924
Korea Dem. Köztársaság			994 094	6 886 416	7 880 510
Belorusz Köztársaság				225 000	225 000

Grúzia	9 239 399				9 239 399
Kazahsztán				2 344 758	2 344 758
Kuba				3 286 551	3 286 551
Fülöp-szigetek			1 700 000		1 700 000
Afganisztán + Jemen	25 908 680				25 908 680
Kirgiz Köztársaság + Moldova + Ukrajna	5 903 453				5 903 453
Ukrajna + Moldova	35 767 000				35 767 000
Afrika	1 200 000				1 200 000
Dél, -Délkelet Ázsia			5 235 242		5 235 242
Egyéb ³³	340 888 943		26 900	94 990 481	435 906 324
Egyéb összesen	418 907 475	0	7 956 236	112 054 130	538 917 841
Összesen					1 359 740 372

³³ Adminisztratív költségek, munkatársak bére, utazási költségek, Magyarországon megvalósult tevékenységek

5. sz. melléklet: Magyar Bilaterális NEFE tevékenység – 2009. évi kifizetések

Ország	KÜM					Összesen (HUF)
	NEFE (HUF)	PRT (HUF)	Humanitárius segély (HUF)	Demokrácia támogatás (HUF)	Más szervek hozzájárulása (HUF)	
Afganisztán	16 618 177	276 000 000			1 408 838 238	1 701 456 415
Albánia				4 320 924	2 275 801	6 596 725
Algéria					13 809 399	13 809 399
Argentína					12 630 583	12 630 583
Azerbajdzsán					5 091 050	5 091 050
Banglades					769 500	769 500
Belorusz Köztársaság				225 000	952 701	1 177 701
Bosznia Hercegovina	42 555 008			5 498 827	47 367 366	95 421 201
Brazília					357 000	357 000
Chile					94 920	94 920
Dél Afrikai Köztársaság	3 655 017				66 068 490	69 723 507
Egyiptom					21 554 748	21 554 748
Etiópia					25 045 180	25 045 180
Fülöp-szigetek			1 700 000			1 700 000
Grúzia	9 239 399				238 000	9 477 399
Horvátország					103 959 108	103 959 108
India					64 927 485	64 927 485
Indonézia					2 652 840	2 652 840
Irak	2 710 000				357 000	3 067 000
Irán					2 950 710	2 950 710
Jamaika					833 000	833 000
Jemen	1 569 435				24 716 400	26 285 835

Kambodzsa	4 404 046				47 357 131	51 761 177
Kazahsztán				2 344 758	4 660 030	7 004 788
Kenya	4 407 755				8 463 240	12 870 995
Kína					374 731 394	374 731 394
Kirgiz Köztársaság	7 096 462				3 497 920	10 594 382
Korea Dem. Köztársaság			994 094	6 886 416	6 224 244	14 104 754
Koszovó	146 341 777			7 591 761	36 583 683	190 517 221
Kuba				3 286 551	261 750	3 548 301
Laosz					341 163 549	341 163 549
Macedónia					1 049 704	1 049 704
Madagaszkár					119 000	119 000
Marokkó					2 923 559	2 923 559
Mauritánia					4 037 270	4 037 270
Mexikó					24 911 140	24 911 140
Moldova	19 421 388		4 006 331	4 500 000	4 567 214	32 494 933
Mongólia			297 890		21 664 905	21 962 795
Montenegró					102 092 788	102 092 788
Örményország					238 000	238 000
Palesztin Hatóság	61 537 819		50 023 513		5 983 320	117 544 652
Szerbia	116 159 333			7 056 951	286 498 453	409 714 737
Szíria					6 705 880	6 705 880
Szomália					119 000	119 000
Thaiföld					1 132 000	1 132 000
Törökország					27 721 897	27 721 897
Uganda					119 000	119 000
Ukrajna	18 502 887				346 209 259	364 712 146
Uruguay					119 000	119 000
Üzbegisztán					119 000	119 000

Venezuela					119 000	119 000
Vietnam	19 868 154		1 000 000		65 572 510	86 440 664
Ukrajna + Moldova	35 767 000					35 767 000
Afganisztán + Jemen	25 908 680					25 908 680
Kirgiz Köztársaság + Moldova + Ukrajna	5 903 453					5 903 453
Afrika	1 200 000					1 200 000
Dél, -Délkelet Ázsia			5 235 242			5 235 242
Egyéb ³⁴	340 888 943		26 900	94 990 481	978 967 777	1 414 874 101
Összesen	883 754 733	276 000 000	63 283 970	136 701 669	4 509 422 136	5 869 162 508
KÜM Összesen	1 359 740 372					

³⁴ Adminisztratív költségek, munkatársak bére, utazási költségek, Magyarországon megvalósult tevékenységek

6. sz. melléklet: A szaktárcák által jelentett bilaterális ODA jogcímenként

Donor	Célország	Kifizetés összege (HUF)	Projekt megnevezése, leírása
APEH	Azerbajdzsán	52 780	E-árverés és gazdasági visszaélések elleni küzdelem tanulmányozása
APEH	Mexikó	11 993	Eurosocial program keretében adószakmai tanácsadás
APEH	Mongólia	1 514 425	Az adóigazgatási folyamatok informatikai támogatottságának fejlesztése céljából szervezett tanulmányút
APEH	Ukrajna	798 969	Magyar-ukrán kétoldalú adóigazgatási tapasztalatcsere
EÜM	Ukrajna	407 000	Kijevi egészségnap
EÜM	Kongó Dem. Közt.	4 025 000	Magyar Afrika Egyesület menekülttáborban élők megsegítésére Háború Gyermekei segélyakcióhoz való hozzájárulás
EÜM	Vietnam	1 060 000	"A globális klímaváltozással és az újonnan fellépő betegségekkel szembeni válaszdásra való felkészültséggel kapcsolatos tapasztalatok cseréje" ASEM munkaértekezlet
MTA	Belarusz Köztársaság	465 000	Bilaterális együttműködés
MTA	Egyiptom	1 276 430	
MTA	India	6 245 780	
MTA	Kína	3 177 161	
MTA	Kuba	261 750	
MTA	Mexikó	2 752 057	
MTA	Moldova	285 000	
MTA	Szerbia	648 070	

MTA	Törökország	1 148 980	
MTA	Ukrajna	3 200 000	
MTA	Vietnam	647 800	
NFGM	Bosznia Hercegovina	39 636 016	Tuzlai ivóvíz tisztító
NFGM	Montenegró	28 549 369	Podgoricai eu. Szakiskola (LOT I)
NFGM	Montenegró	35 023 882	Podgoricai vizsgaközpont (LOT II)
NFGM	Montenegró	24 054 725	Podgoricai óvoda (LOT III)
NFGM	Montenegró	6 039 766	Podgoricai ált. iskola (LOT IV)
NFGM	Laosz	111 185 385	Nongteng farm korszerűsítése
NFGM	Laosz	108 852 825	Namxuang és Namhoum farm korszerűsítések
NFGM	Laosz	114 295 466	Naluang és Nambak farm korszerűsítések
OKM	Afganisztán	7 476 000	Ösztöndíj, oktatócsere, továbbképzés
OKM	Albánia	1 120 500	
OKM	Argentína	119 000	
OKM	Banglades	769 500	
OKM	Bosznia Hercegovina	586 000	
OKM	Brazília	357 000	
OKM	Egyiptom	17 675 760	
OKM	Grúzia	238 000	
OKM	Horvátország	29 765 400	
OKM	India	11 272 200	
OKM	Indonézia	652 840	
OKM	Irak	357 000	
OKM	Irán	2 238 000	
OKM	Jamaika	833 000	
OKM	Jemen	24 716 400	
OKM	Kambodzsa	119 000	
OKM	Kazahsztán	476 000	
OKM	Kína	11 683 240	

OKM	Koszovó	80 000	
OKM	Macedónia	439 000	
OKM	Madagaszkár	119 000	
OKM	Mauritánia	119 000	
OKM	Mexikó	1 709 580	
OKM	Moldova	238 000	
OKM	Mongólia	16 360 480	
OKM	Montenegro	1 483 000	
OKM	Örményország	238 000	
OKM	Palesztin Hatóság	5 983 320	
OKM	Szerbia	275 634 000	
OKM	Szíria	6 705 880	
OKM	Szomália	119 000	
OKM	Törökország	6 004 700	
OKM	Uganda	119 000	
OKM	Ukrajna	300 613 400	
OKM	Uruguay	119 000	
OKM	Üzbegisztán	119 000	
OKM	Venezuela	119 000	
OKM	Vietnam	18 442 680	
FVM	Afganisztán	7 200 000	
FVM	Azerbajdzsán	900 000	FAO-ösztöndíj
FVM	Etiópia	18 760 000	
FVM	India	14 070 000	
FVM	Kambodzsa	1 133 000	K+F tevékenységen alapuló halászati és állattenyésztési együttműködés fejlesztése Délkelet-Ázsiában
FVM	Kenya	6 300 000	FAO-ösztöndíj
FVM	Kína	1 800 000	

FVM	Laosz	1 133 000	K+F tevékenységen alapuló halászati és állattenyésztési együttműködés fejlesztése Délkelet-Ázsiában
FVM	Laosz	2 696 873	Őshonos fajok fejlesztése Laoszban
FVM	Laosz	3 000 000	Állattenyésztési és halászati fejlesztés NEFE 2009 tanfolyam
FVM	Mongólia	3 790 000	FAO-ösztöndíj
FVM	Szerbia	1 000 000	Szakmai támogatás a Vajdasági Magyar Nemzeti Tanács részére
FVM	Szerbia	6 490 000	FAO-ösztöndíj
FVM	Thaiföld	1 132 000	K+F tevékenységen alapuló halászati és állattenyésztési együttműködés fejlesztése Délkelet-Ázsiában
FVM	Ukrajna	1 000 000	Szakmai támogatás a Kárpátaljai Magyar Agrárvállalkozók Szövetsége részére
FVM	Vietnam	1 132 000	K+F tevékenységen alapuló halászati és állattenyésztési együttműködés fejlesztése Délkelet-Ázsiában
FVM	Vietnam	1 756 000	Szakemberképzés
FVM	Vietnam	3 670 000	NKTH, VN-3/2006 Magyar- Vietnami Tét együttműködés
FVM	Vietnam	2 780 000	NKTH, VN-2/2006 Magyar- Vietnami Tét együttműködés
FVM	Vietnam	3 720 000	Génerőforrások Vietnamban
FVM	Vietnam	3 790 000	FAO-ösztöndíj
KVVM	Irán	712 710	Delegáció fogadása
KVVM	Vietnam	744 467	
KVVM	Macedónia	184 240	

OKF	Indonézia	2 000 000	2009. októberi földrengés, sürgősségi segítségnyújtás, kutató-mentő csapat kiküldése
OKF	Törökország	142 857	DPPI krízisintervenciós rendezvény
OKF	Bosznia Hercegovina	71 429	
OKF	Moldova	142 857	
OKF	Horvátország	142 857	
OKF	Albánia	142 857	
NKTH	Horvátország	59 096 771	
NKTH	Törökország	14 262 089	Magyar - török Tét együttműködési program 2009-2010
NKTH	Ukrajna	19 834 264	Magyar - ukrán Tét együttműködési program 2009-2010
NKTH	Dél Afrikai Köztársaság	66 068 490	Magyar - dél-afrikai Tét együttműködési program 2009-2010
NKTH	Argentína	12 511 583	Magyar - argentin Tét együttműködési program 2009-2010
NKTH	India	33 339 505	Magyar - indiai Tét együttműködési program 2009-2010
NKTH	Kína	68 197 083	Magyar - kínai Tét együttműködési program 2009-2010
NKTH	Vietnam	27 449 563	Magyar - vietnami Tét együttműködési program 2009-2010
NKTH	Mexikó	20 437 510	Magyar - mexikói Tét együttműködési program 2009-2010
NKTH	Kína	287 736 000	Magyar- kínai (Szenzhen) közös kutatási alap
HM	Bosznia Hercegovina	1 328 100	GCSP biztonságpolitikai tanfolyamon résztvevő hallgató támogatása (ösztöndíj)
HM	Szerbia	1 328 100	
HM	Kenya	2 163 240	GCSP gender specific scholarship (ösztöndíj)

HM	Afganisztán	127 071 064	CIMIC projektek
HM	Afganisztán	1 240 180 000	OMLT költségei
HM	Koszovó	36 503 683	CIMIC projektek
HM	Bosznia Hercegovina	5 400 000	PSOTC támogatása
HM	Horvátország	12 935 610	ZMNE BKNYK PfP-s (angol, francia, német) nyelvtanfolyamok
HM	Montenegro	6 500 885	
HM	Ukrajna	19 117 215	
HM	Algéria	9 046 300	
HM	Mauritánia	3 918 270	
HM	Azerbajdzsán	4 138 270	
HM	Kazahsztán	4 184 030	
HM	Kirgiz Köztársaság	3 497 920	
PM	Kambodzsa	43 416 000	
OGY Hivatala	Algéria	4 763 099	Nemzetközi Parlamenti együttműködés - Házelnöki látogatás
OGY Hivatala	Etiópia	6 285 180	Nemzetközi Parlamenti együttműködés - IPU közgyűlés
OGY Hivatala	Egyiptom	1 299 490	Nemzetközi Parlamenti együttműködés - Alelnöki látogatás
OGY Hivatala	Egyiptom	399 453	Nemzetközi Parlamenti együttműködés - Euro Mediterrán Pkgy
OGY Hivatala	Egyiptom	697 323	Nemzetközi Parlamenti együttműködés - Nabucco
OGY Hivatala	Egyiptom	206 292	Nemzetközi Parlamenti együttműködés - Euro Mediterrán Pkgy
OGY Hivatala	Marokkó	2 923 559	Nemzetközi Parlamenti együttműködés - Házelnöki látogatás
OGY Hivatala	Kína	2 137 910	Nemzetközi Parlamenti együttműködés - gyorsírók
OGY Hivatala	Dél-Kórea	2 199 244	Nemzetközi Parlamenti együttműködés - KÜB
OGY Hivatala	Afganisztán	68 174	Nemzetközi Parlamenti együttműködés

OGY Hivatala	Vietnam	380 000	Nemzetközi Parlamenti együttműködés - Alelnöki látogatás
OGY Hivatala	Kambodzsa	2 689 131	Nemzetközi Parlamenti együttműködés - Elnöki látogatás
OGY Hivatala	Chile	94 920	Nemzetközi Parlamenti együttműködés - Képviselői utazás
OGY Hivatala	Nyugat Balkán konferencia **	1 737 278	Nemzetközi Parlamenti együttműködés
OGY Hivatala	Albánia	1 012 444	
OGY Hivatala	Bosznia Hercegovina	345 821	
OGY Hivatala	Horvátország	2 018 470	
OGY Hivatala	Macedónia	426 464	
OGY Hivatala	Montenegró	441 161	
OGY Hivatala	Szerbia	807 435	
OGY Hivatala	Szerbia	590 848	
OGY Hivatala	Moldova	3 901 357	
OGY Hivatala	Törökország	6 163 271	
OGY Hivatala	Ukrajna	1 238 411	
OGY Hivatala	Belarusz Köztársaság	487 701	
ÖM	Afganisztán	26 843 000	Afgán közigazgatási intézmények fejlesztése
Egyéb ³⁵		978 967 777	
Összesen		4 511 159 414	

³⁵ Adminisztratív költségek, munkatársak bére, utazási költségek, Magyarországon megvalósult tevékenységek

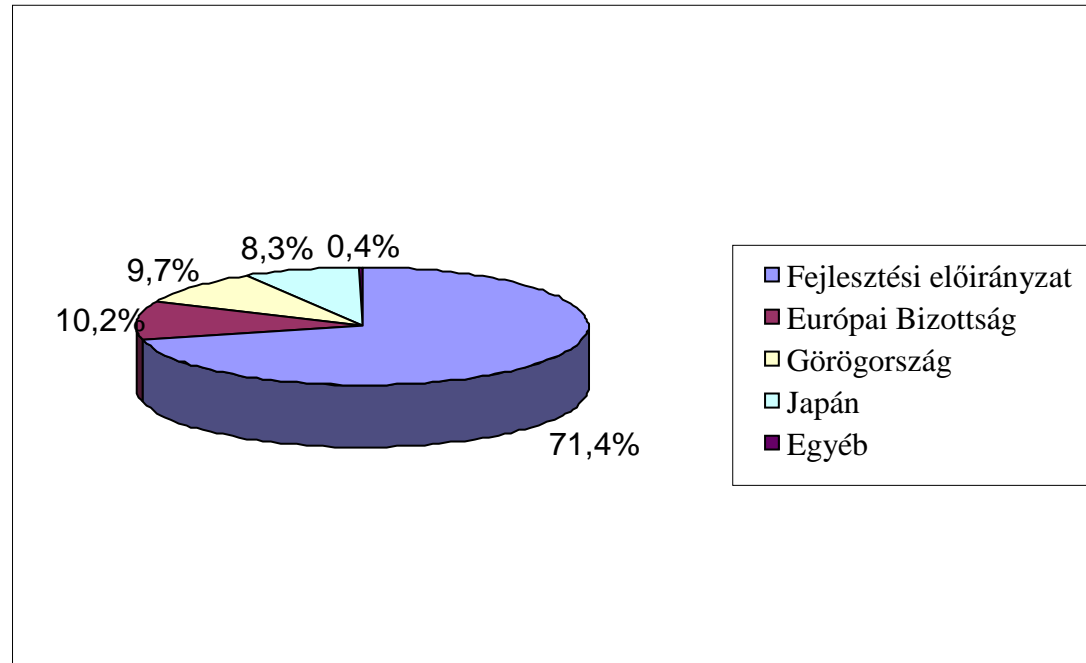
7. sz. melléklet: A szaktárcák által jelentett bilaterális ODA országokként

Célország	Kifizetés összege (HUF)
Afganisztán	1 408 838 238
Albánia	2 275 801
Algéria	13 809 399
Argentína	12 630 583
Azerbajdzsán	5 091 050
Banglades	769 500
Belorusz Köztársaság	952 701
Bosznia Hercegovina	47 367 366
Brazília	357 000
Chile	94 920
Dél Afrikai Köztársaság	66 068 490
Egyiptom	21 554 748
Etiópia	25 045 180
Grúzia	238 000
Horvátország	103 959 108
India	64 927 485
Indonézia	2 652 840
Irak	357 000
Irán	2 950 710
Jamaika	833 000
Jemen	24 716 400
Kambodzsa	47 357 131
Kazahsztán	4 660 030
Kenya	8 463 240
Kína	374 731 394
Kirgiz Köztársaság	3 497 920
Korea Dem. Köztársaság	6 224 244
Koszovó	36 583 683
Kuba	261 750
Laosz	341 163 549
Macedónia	1 049 704
Madagaszkár	119 000
Marokkó	2 923 559
Mauritánia	4 037 270
Mexikó	24 911 140
Moldova	4 567 214
Mongólia	21 664 905
Montenegró	102 092 788
Örményország	238 000
Palesztin Hatóság	5 983 320
Szerbia	286 498 453

Szíría	6 705 880
Szomália	119 000
Thaiföld	1 132 000
Törökország	27 721 897
Uganda	119 000
Ukrajna	346 209 259
Uruguay	119 000
Üzbegisztán	119 000
Venezuela	119 000
Vietnam	65 572 510
Egyéb ³⁶	978 967 777
Összesen	4 509 422 136

³⁶ Adminisztratív költségek, munkatársak bére, utazási költségek, Magyarországon megvalósult tevékenységek

8. sz. melléklet: Magyar és külföldi források felhasználása Afganisztánban

9. sz. melléklet: A demokratikus átalakulás elősegítését célzó tevékenység összefoglalása

Célország	Támogatás összege (HUF)	Projekt címe	Megvalósítója
Albánia	4 320 924	Albán választási szakemberek továbbképzése	Demokratikus Átalakulásért Intézet
Összesen	4 320 924		
Belorusz Köztársaság	225 000	Belorusz szakértők képzése Budapesten	
Összesen	225 000		
Bosznia Hercegovina	5 498 827	Alkotmányreformot elősegítő szakértői tanácskozás	Demokratikus Átalakulásért Intézet
Összesen	5 498 827		
Észak-Korea	6 886 416	Észak-koreai egészségügyi szakemberek képzése	Demokratikus Átalakulásért Intézet
Összesen	6 886 416		
Kazahsztán	2 344 758	Kazah emberjogi szakemberek képzése	HUN-IDA Kht.
Összesen	2 344 758		
Koszovó	7 591 761	Kezdeményezés a jó kormányzás támogatásáért	Demokratikus Átalakulásért Intézet
Összesen	7 591 761		
Kuba	2 107 326	Irodaszer beszerzés politikai bebörtönzöttek családjainak	Nagykövetség-Havanna
	468 441	Filmhét lebonyolítása Kubában	Nagykövetség Havanna
	300 000	Magyarország értékeinek bemutatása a kubai TV-ben	Nagykövetség Havanna

	329 829	Látogatás a bebörtönzött kubai ellenzékieknek	Nagykövetség Havanna
	80 955	Demokratikus átalakulást bemutató könyvek beszerzése	Pendragon Kft.
Összesen	3 286 551		
Magyarország	24 997 495	Demokrácia Központ Közalapítvány támogatása	Demokrácia Központ Közalapítvány
	69 992 986	Demokrácia Központ Közalapítvány támogatása	Demokrácia Központ Közalapítvány
Összesen	94 990 481		
Moldova	4 500 000	Fiatal moldáv politikusok képzése Budapesten	Demokratikus Átalakulásért Intézet
Összesen	4 500 000		
Szerbia	6 044 100	Állami és civil szféra-együtt egy jobb világért	Demokratikus Átalakulásért Intézet
	1 012 851	Kosovo-Serbia Visiting Programme	Nagykövetség Belgrád
Összesen	7 056 951		
Mindösszesen	136 701 669		

10. sz. melléklet: A HUN-IDA Kht. által 2009-ben lebonyolított projektek

2009. január 1-2009. december 31-ig végrehajtott tanulmányút típusú projektek relációnként

Ország	Összes költség (Ft-ban)	Költségek relációnkénti aránya	Programok száma	Programok számának aránya	Program embernapok száma
Afganisztán	13 354 814	14%	0,3	2%	280
Jemen	6 677 407	7%	0,3	2%	140
Kirgizisztán	2 037 818	2%	0,3	2%	35
Vietnam	14 115 724	15%	3	17%	114
Koszovó	37 082 640	39%	8	44%	508
Moldova	3 472 820	4%	2,3	13%	47
Palesztina	5 341 925	6%	0,3	2%	112
Ukrajna	2 037 818	2%	0,3	2%	35
Kazahsztán	2 344 758	2%	1	6%	16
Szerbia	9 407 949	10%	2	11%	214
Összesen:	95 873 672	100%	18	100%	1501

2008. január 1-2008. december 31-ig végrehajtott tanulmányút típusú projektek relációnként

Ország	Összes költség (Ft-ban)	Költségek relációnkénti aránya	Programok száma (db)	Programok számának aránya	Program embernapok száma
Afganisztán	18 456 501	20%	0,5	4%	300
Jemen	9 228 250	10%	0,5	4%	185
Vietnam	35 908 841	38%	7	58%	447
Kína	21 035 386	22%	1	8%	1254
Moldova	6 486 176	7%	2	17%	89
Szerbia	2 898 005	3%	1	8%	52
összesen	94 013 159	100%	12	100%	2327

2006. szeptember 1–2007. december 31-ig végrehajtott tanulmányút típusú projektek relációnként

Ország	Összes költség (Ft-ban)	Költségek relációnkénti aránya	Programok száma (db)	Programok számának aránya	Program embernapok száma
Kirgizisztán	11 934 828	16%	3	14%	147
Vietnam	32 861 775	44%	7	32%	790
Moldova	18 212 652	24%	6	27%	250
Mongólia	9 215 033	12%	5	23%	99
Ukrajna	2 394 342	3%	1	5%	35
összesen	74 618 630	100%	22	100%	1321

Színmagyarázat:

 Least Developed Countries

 Lower Middle Income Countries and Territories

 Other Low Income Countries

 Upper Middle Income Countries and Territories

Projektköltségek DAC szektorális besorolás szerinti megoszlása 2009-ben

DAC szektor kód	DAC szektor megnevezése	Projektok száma	Projektköltség	Százalékos megoszlás
151	GOVERNMENT AND CIVIL SOCIETY	13	75 147 155	78%
160	OTHER SOCIAL INFRASTRUCTURE AND SERVICES	2	3 749 433	4%
240	BANKING AND FINANCIAL SERVICES	2	11 145 663	12%
321	INDUSTRY	1	5 831 421	6%
Összesen:		18	95 873 672	100%

Projektköltségek DAC szektorális besorolás szerinti megoszlása 2008-ban

DAC szektor kód	DAC szektor megnevezése	Projektok száma	Projektköltség	Százalékos megoszlás
151	GOVERNMENT AND CIVIL SOCIETY	2	30 521 534	33%
160	OTHER SOCIAL INFRASTRUCTURE AND SERVICES	5	37 519 551	40%
240	BANKING AND FINANCIAL SERVICES	3	15 517 233	17%
311	AGRICULTURE	2	10 114 161	11%
Összesen:		12	93 672 479	100%

Projektköltségek DAC szektorális besorolás szerinti megoszlása 2006-2007-ben

DAC szektor kód	DAC szektor megnevezése	Projektok száma	Projektköltség	Százalékos megoszlás
151	GOVERNMENT AND CIVIL SOCIETY	14	49 775 308	68%
160	OTHER SOCIAL INFRASTRUCTURE AND SERVICES	3	8 245 208	11%
311	AGRICULTURE	2	3 106 069	4%
331	TRADE POLICY AND REGULATIONS	3	11 999 245	16%
Összesen:		22	73 125 830	100%

**Összesítő táblázat a 2009. évi tanulmányút típusú projektekről
a végrehajtás időrendjében**

Sorsz.	Kód-szám	Megvalósulás dátuma	Ország	Projekt megnevezése	Lét-szám	Prog-ram napok száma	Elszámolt összeg (Ft)
1.	650	2009. február 22-25.	Moldova	A dnyeszteri Eurorégió létrehozásának támogatása (Köles Sándor előadása Kisinyovban)	1	4	927 002
2.	647	2009. március 6-29.	Vietnam	A vietnami Állami Számvevőszék operatív szintű szakembereinek képzése „A központi költségvetés tervezése ellenőrzési programjának kidolgozása” témában, Hanoiban	2	48	3 775 276
3.a	642	2009. április 19-25.	Kirgizisztán	Kirgiz, moldovai és ukrán diplomata továbbképzés a Magyar Külügyminisztériumban	5	35	2 037 818
3.b	642	2009. április 19-25.	Ukrajna	Kirgiz, moldovai és ukrán diplomata továbbképzés a Magyar Külügyminisztériumban	5	35	2 037 818
3.c	642	2009. április 19-25.	Moldova	Kirgiz, moldovai és ukrán diplomata továbbképzés a Magyar Külügyminisztériumban	5	35	2 037 818
4.	646	2009. április 25-30.	Szerbia	Szerb önkormányzati delegáció tanulmányútja a két évtizedes "Magyar Ipari Park Program" tanulmányozására	23	138	5 831 421
5.a	652	2009. május 3-30.	Afganisztán	Afgán, jemeni és palesztin diplomaták továbbképzése a Corvinus Egyetemen, II. szakasz	10	280	13 354 814

5.b	652	2009. május 3-30.	Jemen	Afgán, jemeni és palesztin diplomaták továbbképzése a Corvinus Egyetemen, II. szakasz	5	140	6 677 407
5.c	652	2009. május 3-30.	Palesztin Hatóság	Afgán, jemeni és palesztin diplomaták továbbképzése a Corvinus Egyetemen, II. szakasz	4	112	5 341 925
6.	655	2009. május 24-27.	Szerbia	A magyar twinning tapasztalatok átadása a szerb EU Integrációs Hivatal szakemberei számára	19	76	3 576 528
7.	651	2009. május 30 - június 6.	Kazahsztán	Kazah szakértők felkészítése a 2010-es EBESZ elnökségre	2	16	2 344 758
8.	617	2009. június 23-28.	Vietnam	Vietnami pénzügyminisztériumi delegáció képzési programja "Pénzpiaci menedzsment" témakörben	8	48	7 370 387
9.	656	2009. június 24-26.	Koszovó	A Koszovói Parlament Hivatalának vezetői számára szervezett tanulmányút a Magyar Országgyűlés Hivatalában	2	6	1 095 027
10.		2009. június 25 - július 3.	Vietnam	Két fős magyar statisztikai delegáció kiutazása a vietnami Legfőbb Statisztikai Hivatalhoz (GSO) szakszeminárium megtartására	2	18	2 970 061
11.	657	2009. július 7-11.	Koszovó	Koszovói Külügyminisztérium munkatársainak továbbképzése a Magyar Külügyminisztériumban	6	30	2 266 870
12.	653	2009. július 14-22.	Koszovó	Koszovói önkormányzati képviselők magyarországi képzése – I. szakasz	26	234	14 473 308
13.	654	2009. július 16-17.	Koszovó	A Koszovói Tudományos és Művészeti Akadémia elektronikus Értelmező Szótárának és az azt támogató Elektronikus Könyvtár létrehozása	2	4	779 372

14.	653	2009. július 19-22.	Koszovó	Sadri Ferati koszovói önkormányzati miniszter programja Budapesten	4	16	1 450 087
15.	656	2009. október 5-29.	Koszovó	Koszovói parlamenti tisztviselők konzultációi a Magyar Országgyűlés Hivatalában	8	32	4 577 688
16.	658	2009. november 3-6.	Moldova	Moldovai diplomaták képzése a Magyar Külgügyminisztériumban konzuli ügyek témakörben	2	8	508 000
17.	653	2009. november 22-29.	Koszovó	Koszovói önkormányzati képviselők magyarországi képzése – II. szakasz	22	176	11 440 288
18.	661	2009. december 14-17.	Koszovó	Koszovói KÜM diplomaták képzése Pristinában	4	10	1 000 000
				Összesen:	167	1501	95 873 672

11. sz. melléklet: Multilaterális befizetések

Szaktárca	Nemzetközi szervezet megnevezése	Befizetés jogcíme (Tagdíj/Önkéntes)	Kifizetett összeg	Elszámolt ODA
EÜM	FAO/UNEP		1 226 066	1 226 066
EÜM	WHO	tagdíj	223 293 631	169 703 159
OAH	IAEA Assessed		184 194 952	60 784 334
KHEM	UPU	tagdíj	37 300 000	5 968 000
OKM	UNESCO	önkéntes	160 000 000	70 400 000
FVM	WFP	önkéntes	13 211 800	13 211 800
FVM	FAO	tagdíj	232 684 366	118 669 026
FVM	FAO	önkéntes	329 000 000	167 700 000
FVM	CGIAR	önkéntes	2 500 000	2 500 000
FVM	EPPO	tagdíj	8 813 131	8 813 131
FVM	ISTA	tagdíj	923 400	923 400
FVM	OECD	tagdíj	2 748 060	2 748 060
KVVM	CITES	tagdíj	2 370 913	2 370 913
KVVM	IUCN	tagdíj	4 931 597	4 931 597
KVVM	Montreal Protocol	tagdíj	79 422 900	79 422 900
KVVM	OECD	tagdíj	632 616	632 616
KVVM	UNCCD	tagdíj	4 507 553	4 507 553
KVVM	UNEP	tagdíj	10 354 560	10 354 560
KVVM	UNFCCC	tagdíj	18 337 926	18 337 926
HM	DCAF	önkéntes	4 612 750	4 612 750
PM	EC		15 099 120 000	15 099 120 000
PM	IDA		1 171 380 000	1 171 380 000
PM	IDA-MDRI		61 520 000	61 520 000
PM	West Balkan Investment Framework		37 100 000	37 100 000
PM	IMF-PRGF-HIPC		78 845 721	78 845 721

SZMM	UNICEF		24 926 763	24 926 763
SZMM	ILO		180 862 832	27 129 425
SZMM	UNIFEM		2 455 000	2 455 000
KÜM	IOM	önkéntes	5 312 600	5 312 600
KÜM	UNDP	önkéntes	10 081 096	10 081 096
KÜM	UNESCO	önkéntes	2 014 190	886 244
KÜM	UNFPA	önkéntes	5 818 500	5 818 500
KÜM	UNHCR	önkéntes	34 531 900	34 531 900
KÜM	UNIFEM	önkéntes	940 650	940 650
KÜM	UN	kötelező	1 153 254 534	138 390 544
KÜM	UNODC	önkéntes	7 712 422	7 712 422
KÜM	UNDPKO	kötelező	2 853 141 510	199 719 905
KÜM	OHCHR	önkéntes	5 312 600	3 400 064
KÜM	Nemzetközi Hum. És. Fejl. Civil Szövetség régió partnerség - Osztrák		1 899 701	1 899 701
KÜM	Nemzetközi Hum. És. Fejl. Civil Szövetség régió partnerség - Osztrák		705 447	705 447
KÜM	ENSZ CERF alap		7 272 000	7 272 000
Összesen			22 065 273 687	17 666 965 773

12. sz. melléklet: A kötött segélyhitelezési tevékenység 2009. évi fejleményei

Albánia

2009. áprilisban magyar delegáció utazott Albániába, ahol bemutatásra került a segélyhitel konstrukció, valamint magyar vállalatok bemutatkozására is sor került. Az albán fél érdeklődést mutatott mind a termékek, mind a konstrukció iránt. Hivatalos kérelem az Albán Pénzügyminisztériumtól 2010. februárban érkezett 11,44 millió EUR összértékű öntözési projektekre vonatkozóan.

Bosznia-Hercegovina

A 2006-ban átadott tuzlai ivóvíztisztító projekthez nyújtott 5,8 millió EUR hitel törlesztése a türelmi idő elteltével, 2009 februárjában megkezdődött.

A második kormányközi megállapodás keretében megvalósuló projektek hitelszerződéséről az Eximbank 2008 decemberében folytatta le a tárgyalásokat a Bosnyák Pénzügyminisztériummal (hiteladós) és a Tuzlai Vízművel és a Citluki Önkormányzattal (vevők), és a szerződések parafálásra kerültek. A Bosnyák Pénzügyminisztérium 2009 novemberében jelezte, hogy készek aláírni a tuzlai szennyvíztisztító hitelszerződését, amelynek összege 8,5 millió EUR. A hitelszerződés 2009. december elején aláírásra került. Azonban a citluki szennyvíztisztítóra vonatkozó hitelszerződés aláírására a Citluki Önkormányzat elállása miatt nem került sor, az így felszabaduló 1,5 millió EUR felhasználására várhatóan a közeljövőben érkezik hivatalos bosnyák kérelem.

Indonézia 2

Az 50 millió USD összegben telepített víztisztító rendszerek kötött segélyhitelből történő finanszírozásáról szóló kormányközi megállapodás parafálási felhatalmazás alapján parafálható, ennek várható időpontja 2010. március.

Kambodzsa

Az 50 millió USD (vagy ennek megfelelő EUR) kötött segélyhitel felajánlással kapcsolatban 2009-ben megkezdődtek a tárgyalások a lehetséges projektekről, a kondíciókról és a kormányközi megállapodás szövegtervezetéről. Ezek alapján körvonalazódott, hogy a hitelkeret egy részét, 20 millió USD-t mezőgazdasági és halászati fejlesztésre fordítaná a kambodzsai fél. A keret maradék részét szociálisinfrastruktúra-fejlesztésre kívánják felhasználni. Többek között felmerült egy ökofalu létrehozása is. Egyelőre még a kambodzsai fél szándéknyilatkozatára kell várni.

A 433.318 USD Magyarország felé fennálló adósság ügye egy szerződés keretében rendeződött. Az adósság 50 %-a elengedésre került.

Kenya

Az SMCS 2009. június 30-i ülésén felhatalmazta az Eximbankot az előzetes tárgyalások megkezdésére és javasolta Kenya részére nyújtandó 14 millió EUR kötött segélyhitel felajánlásáról szóló előterjesztés benyújtását a Kormány részére. 2009. november elején kenyai delegáció érkezett Budapestre, 2009. december elején magyar delegáció utazott Nairobiba, ahol a kötött segélyhitelről is folytak tárgyalások az NFGM és az Eximbank részvételével.

Laosz 1

A 8,6 millió USD összegű kormányközi megállapodás 2009. március 6-án aláírásra került. A megállapodás keretében mezőgazdasági miniüzemek rekonstrukciója valósulhat meg három projekt keretében: Nongteng farm korszerűsítése (2,86 millió USD), Namxuang és Namhoum farm korszerűsítése (2,8 millió USD), Naluang és Nambak farm korszerűsítése (2,94 millió USD). A hitelszerződések hatályba léptek, a folyósítás 2009 szeptemberében megkezdődött. A kormányközi megállapodás 2010. január 8-án lépett hatályba.

Laosz 2

2009 novemberében a laoszi mezőgazdasági miniszter budapesti látogatása keretében memorandum került aláírásra a két ország közötti jelenlegi sikeres együttműködésről és a jövőbeli lehetőségekről. A memorandum keretében körvonalazódott egy újabb segélyhitel lehetősége újabb mezőgazdasági minifarm-tápuzem rekonstrukciójáról, élelmiszerbiztonsági lánc kialakításáról, valamint egy állategészségügyi projektről.

Mongólia

A kormányközi megállapodás parafálása 2009. augusztus 19-én megtörtént. A Kormány ezt követően jóváhagyta a megállapodást és megadta a felhatalmazást az aláírásra, amelyre 2010. január 13-án került sor. A 25 millió USD összegű kötöttsegélyhitel-keretből valósul meg a Songhinoi Biokombinát rekonstrukciója. A hitelszerződés egyeztetése megtörtént, a kereskedelmi tárgyalások folyamatban vannak.

Montenegró

A 15 millió EUR segélyhitel keretbe négy oktatási intézmény került befogadásra 2006-2008 folyamán, amelyből három objektum (egészségügyi szakiskola, vizsgaközpont, óvoda) hivatalos átadása megtörtént. A negyedik objektum (általános iskola) folyósítási időszaka 2010. május 26-ig tart. Az épület szerkezetkész állapotban van.

Srí Lanka

Az Eximbank a Kalatuwawa, illetve Labugama víztisztítók 35 millió EUR összegű hitelszerződéseit 2009 júliusában aláírta.

Az Eximbank a kotróhajó projekt 16 millió EUR összegű hitelszerződését 2009 júliusában aláírta, a hitelszerződés 2010. január 28-án lépett hatályba.

Üzbegisztán

2009. januárban megérkezett az Üzbég Kormány hivatalos kötött segélyhitel kérelme. Az Eximbank 2009 októberében és decemberében előzetes tárgyalásokat folytatott Üzbegisztánban, részt vett az Innomed (15 millió USD diagnosztikai berendezések) tárgyalásán, valamint a taskenti Önkormányzati Hivatal és a Közvillyszer (35 millió USD közvilágítás) tárgyalásán. A kötött segélyhitel felajánlás kormány elé terjesztésére akkor nyílik lehetőség, ha az üzbég fél megerősíti kérelmét.

Vietnam 1

A kormányközi megállapodás keretében népesség-nyilvántartó rendszer és vízkezelési projektek finanszírozására kerülhet sor. A 10 millió EUR népesség-nyilvántartó rendszer kereskedelmi tárgyalásai folyamatban vannak. A Vietnami Tervezési és Beruházási Minisztérium megküldte a Quang Bihn megyei, Quang Trach járási ivóvízellátási projekt előzetes tanulmányát, melyhez 10 millió EUR segélyhitelt kívánnak igénybe venni. A fennmaradó 15 millió EUR keretében Thanh Hoa megye vízellátásának javítására kerülhet sor. A hitelszerződés szövegtervezetét egyeztetés céljából az Eximbank 2009 szeptemberében megküldte. A Kormányközi Megállapodás 2009. november 27-én lépett hatályba.

Vietnam 2

A vietnami miniszterelnök budapesti látogatása alkalmával 2009. szeptember 18-án aláírásra került az újabb kormányközi megállapodás. A 60 millió EUR összegű keretből lehetőség nyílik Can Tho városban 500 ágyas onkológiai központ létrehozására.

Magyarország kötött segélyhitelezési portfóliója (2010. február)

Aláírt kötött segélyhitelezési megállapodások			
Célország	Aláírás	Összeg	Cél
Bosznia-Hercegovina	2004, 2007*	15,8 millió EUR	vízkezelés
Indonézia 1	2008	10 millió USD	vízkezelés
Laosz	2009	8,6 millió USD	minifarmok rekonstrukciója
Mongólia	2010	25 millió USD	biokombinát rekonstrukciója
Montenegró	2005	15 millió EUR	oktatási létesítmények
Srí Lanka	2007	51 millió EUR	kikötő-rekonstrukció, vízkezelés
Vietnam 1	2008	35 millió EUR	népesség-nyilvántartás, vízkezelés
Vietnam 2	2009	60 millió EUR	egészségügyi infrastruktúra fejlesztése

* 2007-ben új megállapodás keretében módosítva

Előkészítési szakaszban lévő segélyhitelezési felajánlások		
Célország	Összeg	Cél
Indonézia 2	50 millió USD	vízkezelés
Kenya	14 millió EUR	vidéki infrastruktúra fejlesztése
Laosz 2	40 millió USD	élelmiszergazdaság fejlesztése

Beérkezett kérelmek, tervezett, lehetséges felajánlások		
Célország	Összeg	Cél
Albánia	11,44 millió EUR	öntözőrendszerek
Kambodzsa	50 millió USD	mezőgazdaság, halászat, szociális infrastruktúra fejlesztése
Üzbegisztán	50 millió USD	orvosi berendezések, közvilágítás

13. sz. melléklet: Humanitárius segélyek 2009-ben

Bilaterális támogatások				
Kedvezményezett	Szerv	Segély	Esemény/Jogcím	Összeg (HUF)
Dél,-Délkelet Ázsia	KÜM		Dél-kelet ázsiai szökőár	5 235 242
Fülöp-szigetek			Fülöp-szigeteki tájfun	1 700 000
Kongói Demokratikus Köztársaság			Humanitárius adomány az Észak-kivui menekülttábor megsegítésére	994 094
Magyarország			Adminisztratív költségek	26 900
Moldova			árvízkarok enyhítése	4 006 331
Mongólia			Gyógyszersegély kiszállítása Mongólia részére a Magyar Vöröskereszt által	297 890
Palesztin Hatóság			Gázai támogatás - egészségügyi rehabilitációs céllal	50 023 513
Vietnam			Ketsana hurrikán	1 000 000
Kongói Demokratikus Köztársaság	EÜM		Hozzájárulás a Háború Gyermekei Segélyakcióhoz, menekülttáborok megsegítésére	4 025 000
Ukrajna			OTH részvétele kijevi egészségügyi rendezvényen	407 000
Bilaterális támogatások összesen				67 715 970

Multilaterális szervezeteken keresztül folyósított támogatások				
ENSZ, CERF	KÜM		Hozzájárulás az ENSZ CERF alapjához	7 272 000
UNHCR			Önkéntes hozzájárulás	34 531 900
IOM			Önkéntes hozzájárulás	5 312 600
World Food Program (WFP)	FVM			13 211 800
Multilaterális támogatások összesen				60 328 300
Mindösszesen				128 044 270

14. sz. melléklet: Átmeneti Gazdasági Partnerségi Megállapodások hazai ratifikációjának állása

Átmeneti gazdasági Partnerségi Megállapodások egyrészről az EK és tagállamai másrészről:	Aláírás EK részéről	Aláírás HU részéről	Felhatalmazás	Kihirdetés
Elefántcsontpart	2008.11.26.	2008.12.18.	2187/2008.. (XII. 29.) Korm.hat.	2009. XVI. törvény (Magyar Közlöny: 2009/43. száma 2009.04.03.)
Ghána			2187/2008.(XII. 29.) Korm.hat.	
Közép-Afrika (Kamerun)	2009.01.15.	2009.01.15.	2187/2008. (XII. 29.) Korm.hat.	
Dél-Afrikai Fejlesztési Közösség (SADC)	2009.06.04.	2009. 05.	1087/2009 (VI. 9.) Korm. hat.	
Kelet-dél afrikai országok (ESA)	2009.08. 29.			
Kelet-afrikai Közösség (EAC)			1173/2009. (X. 20.) Korm. hat.	
Csendes-óceáni országok (Pacific)	2009.07. 30. (Fiji 2009.12.11.)	-	-	-
Karibi országok (CARIFORUM)	2008.10.15.		2090/2008. (VII. 16.) Korm. hat.	
TDCA módosítása	2009. 09.11.	2009.09.11.	2091/2008 (VII.16.) Korm. hat.	